

Melléklet:

*163/2012. (V. 29.) Kt. határozattal elfogadott,
a 155/2015. (V. 20.) Kt. határozattal felülvizsgált
a 156/2018. (V. 16.) Kt. határozattal felülvizsgált*

2021. év májusában aktualizált

Isaszeg Város Önkormányzat Idősügyi Stratégiája

Hatályos: 2024.05.31.

*„Korunkban több idős ember él a földön, mint bármikor ezelőtt,
és arányuk a lakosság egészéhez viszonyítva tovább növekszik.
Ezek az idős felnőttek nagymértékben hozzá tudnak járulni a társadalom
fejlődéséhez.”*

UNESCO 1997-es, Hamburgi Nyilatkozata

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	3.
HELYZETELEMLZÉS	4.
AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS MAGYARORSZÁG IDŐSÜGYI POLITIKÁJA	9.
AZ IDŐSEKRŐL VALÓ GONDOSKODÁS TÉNYEZŐI	10.
ISASZEG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT IDŐSÜGYI STRATÉGIÁJA	15.
Isaszeg demográfiai jellemzői	16.
Szolgáltatások	17.
Egészségügy	17.
Szociális ellátások	19.
Szociális támogatások	32.
Kérdések és válaszok	33.
Idősügyi Tanács	42.
Helyi nyugdíjas szervezetek	42.
A helyi idősügyi stratégia célja	42.
A 2018-ben kitűzött célok megvalósulásának értékelése	43.
Az idősügyi stratégia átfogó céljai- SWOT analízis	47.
A 2021-2024. közötti időszak célkitűzései, cselekvési tervei	49.

Isaszeg Város Önkormányzat Idősügyi Stratégiája

„Az ember szeretne hosszabban élni, de lehetőleg jó szellemi szinten, hangulatilag és érzelmileg kiegyensúlyozottan, érdeklődéssel a világ eseményei felé. Naprakész bizakodással, valakihez, valamihez és valahová tartozással, tudatos, célirányos önállósággal, elfogadható anyagi fedezettel.” (Prof. Dr. Iván László)

BEVEZETÉS

A stratégia megalkotásának előzményei, indokoltsága

A 21. századi modern társadalmakban a legnagyobb sikerek és kihívások egyike a lakosság várható élettartamának meghosszabbodása. A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedben világszerte középpontba kerültek. Becslések szerint 2050-re a 65 éven felüli népesség aránya a világon eléri a 22%-ot, Európában meghaladja a 27%-ot.

Az európai országokhoz hasonlóan hazánkban is jelentős változáson ment keresztül a népesség korösszetétele az elmúlt évtizedek során. A fiatalok száma folyamatosan csökken, miközben az időkorúak száma jelentősen növekszik. Csak az elmúlt 5 évet tekintve mintegy 10%-os növekedés figyelhető meg a 65 év felettek létszámában. A jelenség hátterében a születések számának csökkenése, illetve ezzel párhuzamosan a várható élettartam növekedése áll. Az öregedés folyamatában nem csak az idősök, fiatalok, aktív korúak száma és aránya változik, hanem az egész korösszetétel átalakul, az ún. Korfa megnyúlik.

A társadalmi öregedés kihívás, mely eddig nem ismert gazdasági és társadalmi következményekhez vezet. Az ebből származó problémákkal egyidejűleg a megoldási lehetőséget jelentő új célok is körvonalazódtak: a megnövekedett élettartam járjon együtt a korábban elért jóléti szint, a társadalmi részvétel, a biztonság fenntartásával, továbbá a munkaerőpiacon maradás lehetőségével és az egészség minél hosszabb ideig tartó megőrzésével – azaz az aktív öregedés (Active Ageing) lehetőségének megteremtésével. Az új célok megfogalmazásával szükséges együtt járnia egyfajta szemléletváltásnak is, melyben a nyugdíjaskor elérését követő passzivitás helyett az idősök már meglévő képességeinek, készségeinek, aktivitásának a megőrzése, tapasztalataik megbecsülése és hasznosítása, valamint új ismeretek megszerzésének a lehetősége kerül előtérbe.

A stratégia célja

A társadalmi öregedés problémái mind nemzetközi, mind nemzeti szinten kutatások, tanulmányok, helyzetértékelések készítésére és koncepciók, stratégiák kidolgozására ösztönöznek. Az idősödés kezelése összetett

folyamat, a legfontosabb cél az egyre gyarapodó számú idős népesség számára olyan önálló, biztonságos életvitelt lehetővé tevő feltételek és támogató környezet fokozatos kialakítása, mely segíti az egészség és az aktivitás, valamint a társadalmi részvétel (beleértve a családi kapcsolatokat is) minél hosszabb ideig történő megőrzését. Ehhez szorosan hozzátartozik a minden korosztályt érintő szemléletformálás is, mely által növelhető az időskor presztízse és az idős emberek iránti szolidaritás.

Az Idősügyi stratégia megalkotásával Önkormányzatunk célja azon prioritások, szempontok és cselekvési területek meghatározása, intézkedések tervezése volt, amelyek elősegíthetik a tevékeny időskor elérését, az életminőség megőrzését, a kirekesztődés és az elmagányosodás megelőzését, valamint hozzájárulhatnak a generációk közötti kapcsolatok erősítéséhez és az idősügy területén tevékenykedő szervezetek együttműködésének fejlesztéséhez.

Helyzetelemzés

Az időskor, mint fogalom

„A természeti népeknél nem biológiai amortizációnak tekintik az öregedést, amivel társadalmi leértékelődés jár együtt, hanem éppen ellenkezőleg: az évek és a ráncok számának szaporodása megbecsülés- és hatalomnövelő gazdagság. A kor nem az élet egyre meredekebb és egyre síkosabb lejtője, hanem a felemelkedés természetes folyamata.” (Sándor Anikó)

Az időskor, mint fogalom számos szempontból definiálható. Meghatározása függ attól, hogy kronológiai, biológiai, pszichológiai, vagy éppen szociológiai szempontból közelítjük meg, illetve befolyásolhatja, hogy egy adott kutatás vagy tanulmány milyen célból vizsgálja az idősödést.

Az öregedés kronológiai szempontból az évek számához kapcsolódik, míg biológiai szempontok alapján a szervezetben végbemenő változásokkal, a fizikai, szellemi teljesítmény változásával hozható összefüggésbe. Ugyanakkor a meghatározásánál nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az egyén milyen idősnek tartja magát (pszichológiai életkor), illetve, hogy a társadalom milyen idősnek minősíti az egyéneket (szociológiai életkor).

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) az idősödést 50 éves kortól számolja, és az időskor több szakaszra bontását ajánlja:

- 50–59 év az áthajlás kora;
- 60–74 év az idősödés kora;
- 75–89 év az időskor;
- 90–100 év az aggkor;
- 100 év felett a matuzsálemkor.

Ezek természetesen nem tekinthetők abszolút kategóriáknak, hiszen az egészségi állapot, a munkaerőpiaci jelenlét, a társadalmi aktivitás, a családi és környezeti körülmények jelentősen befolyásolják a korértékelést, valamint hatással van rá az éppen aktuális nyugdíjrendszer, az általános jóléti szint, a kulturális tradíciók és bizonyos életesemények is, mint például a nagyszülővé válás.

Az, hogy ki milyennek látja magát, és milyennek szeretné, ha mások látnák, fontos tényező, mert a magatartásra vonatkozóan következményekkel jár.

A „reális én” a kor és az annak következtében fellépő jelenségek elfogadását jelenti, míg az „ideális én” a lehető legpozitívabb ön-prezentációját jelenti az egyénnek. Barak és Schiffman (1981) amerikai szociológusok az alábbi kategóriákat állították fel a korértékelés lehetőségeire, amelyek eltérőek a naptári évek kategóriáitól:

- feel-age (ki hány évesnek érzi magát),
- look-age (ki hány évesnek néz ki),
- do-age (bizonyos tevékenységek végzése, vagy folytatása iránti indíttatás, involváltság, amely tevékenységek bizonyos életkorhoz köthetők, mint pl. egyes sportok űzése),
- interest-age (adott életkori csoportok érdeklődési köréhez való hasonlóság)

A demográfiai változások tendenciái

A WHO előrejelzése szerint 2000 és 2050 között a világ 60 év feletti népességének aránya 11%-ról 22%-ra változik, lélekszámuk 605 milliőről 2 milliárdra nő.

Az Európai Bizottság felkérésére 2012-ben készített kutatási jelentés becslése szerint Európában 2050-re a 60 év feletti népesség várható aránya a teljes népességen belül megközelíti a 37%-ot.

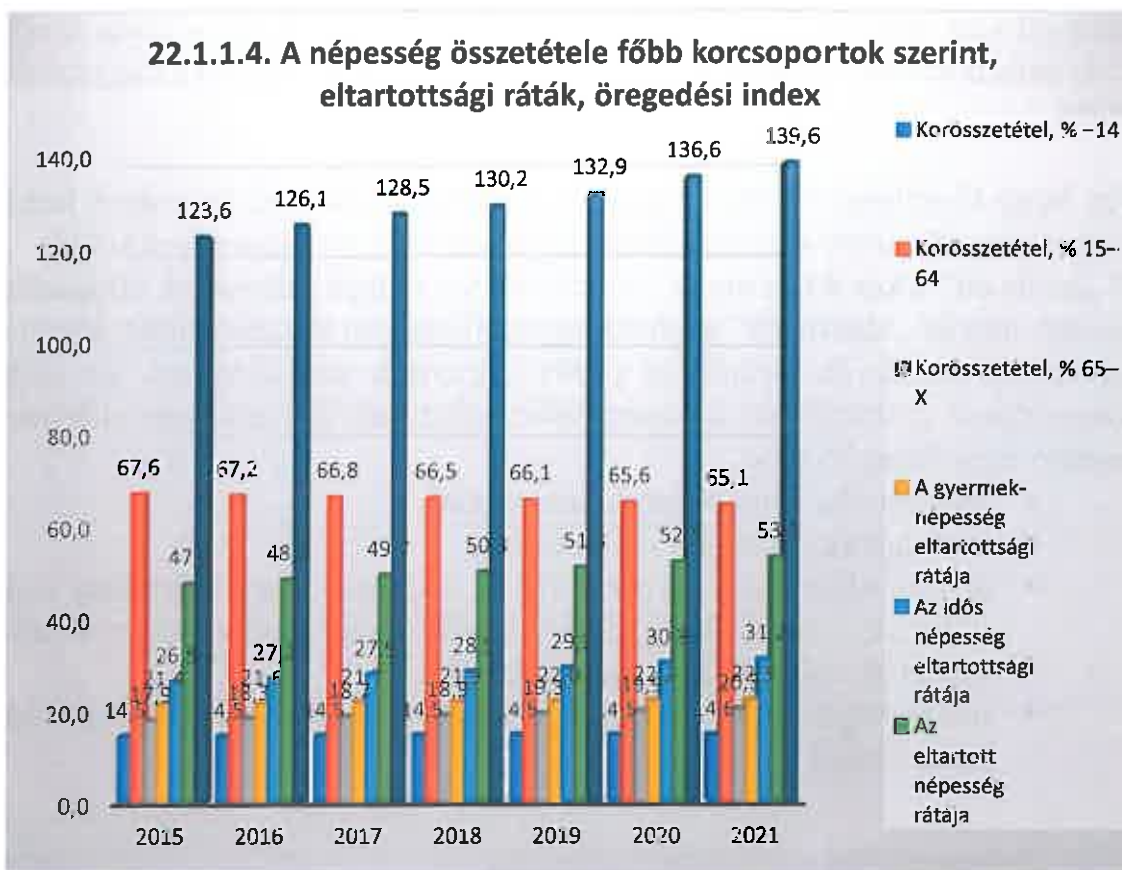
2017-ben az Európai Unió lakosságának 19,4%-a, közel 100 millió ember volt legalább 65 éves vagy annál idősebb az Unió statisztikai hivatalának adatai szerint. Az aktív korú, 15-64 éves népességre jutó 65 éves és annál idősebb népesség aránya eddig sosem látott magasságba, 29,9%-ra emelkedett. Ez azt jelenti, hogy alig több mint 3 fő aktív korú lakosra jut 1 fő időskorú eltartott.

Magyarországon az előrejelzések szerint 2050-re a népesség közel 30%-a fog a 65. életévét betöltött korosztályhoz tartozni. Az időskorú népességen belül legdinamikusabban a 80 év fölöttiek korcsoportjába tartozók száma nő majd.

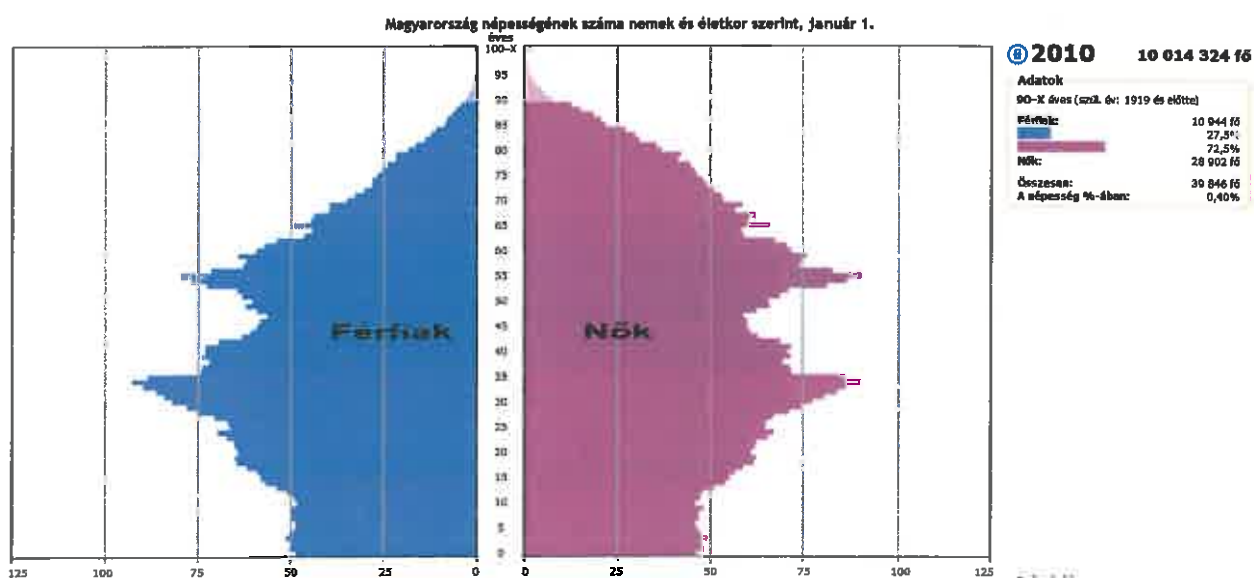
A 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 éves és annál idősebb) arányát mutató öregedési index a 2015. évi 123,6 %-os értékről 2020. évre 139,6 %-ra nőtt.

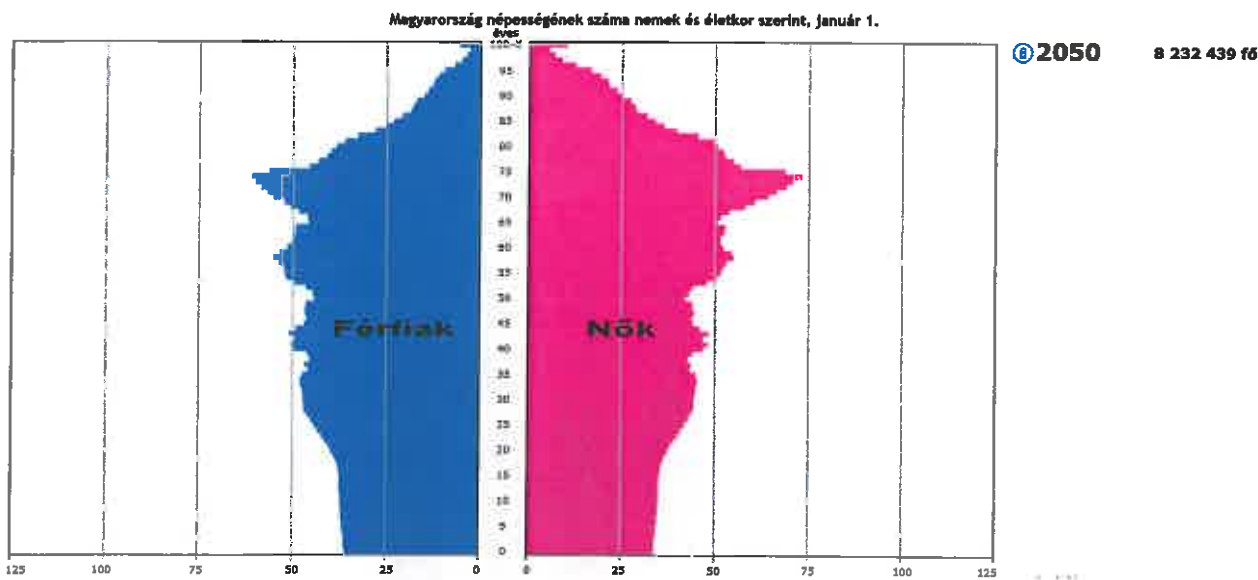
Az aktív korú lakosokra jutó időskorúak aránya, melynek értéke 2012-ben 24,6% volt, 2020-ra meghaladta a 30%-ot (30,3%), azaz 5,7 százalékpontot

emelkedett.

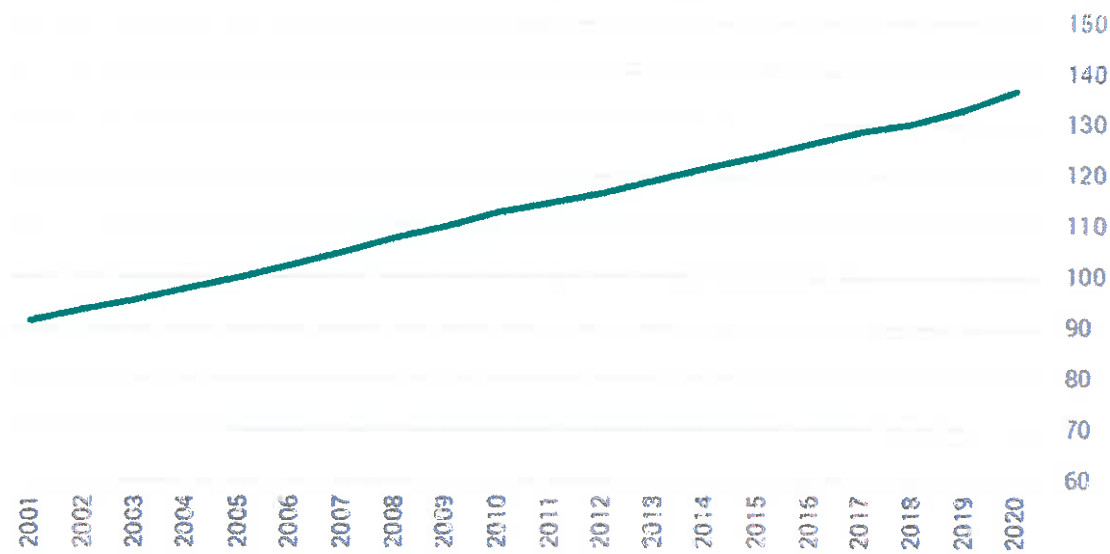
Forrás: KSH

A korfa képeinek változása Magyarországon 2010 – 2020
 Forrás: KSH

Az öregedési index alakulása Magyarországon

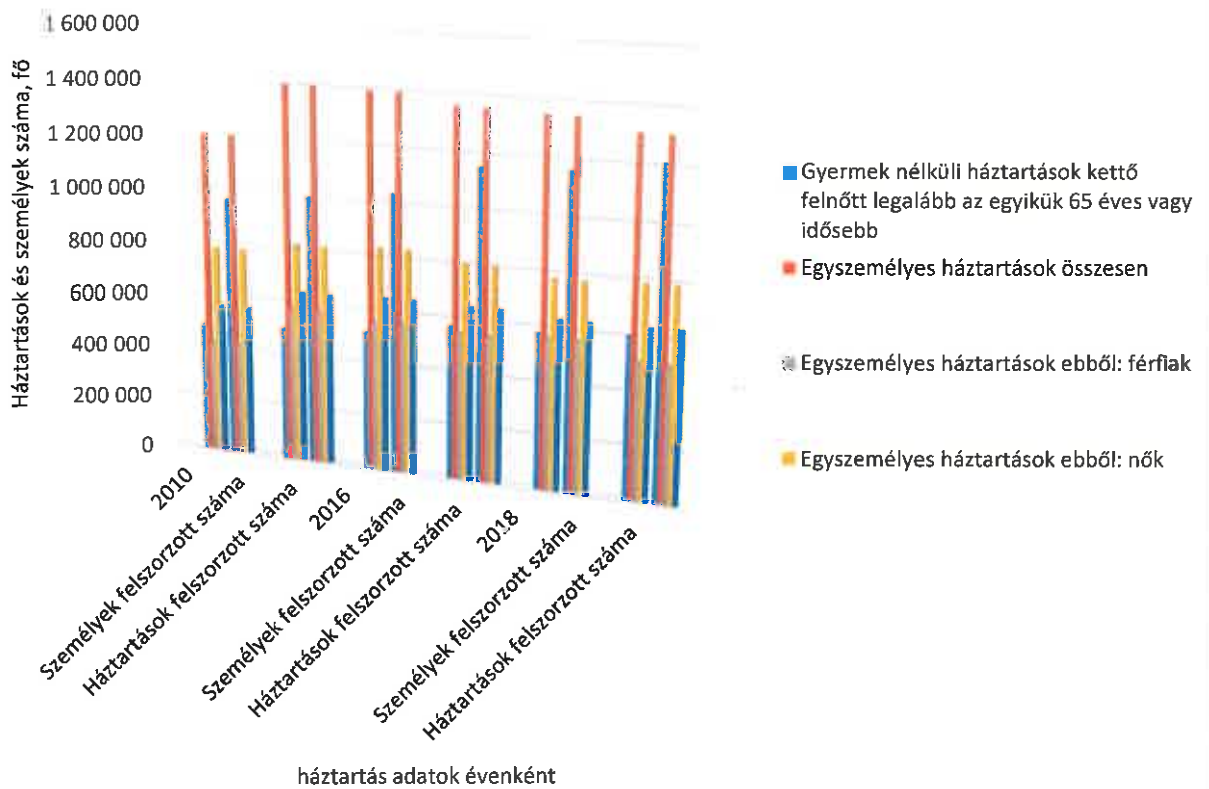

Forrás: KSH. Portfolió

Magyarországon az időskorúak életkilátásai az elmúlt 20 évre visszatekintve mindkét nem esetében javulást mutatnak. Az idősök nem szerinti megoszlását tekintve a nők létszámaránya magasabb, mely az idősödés során egyre markánsabban mutatkozik meg.

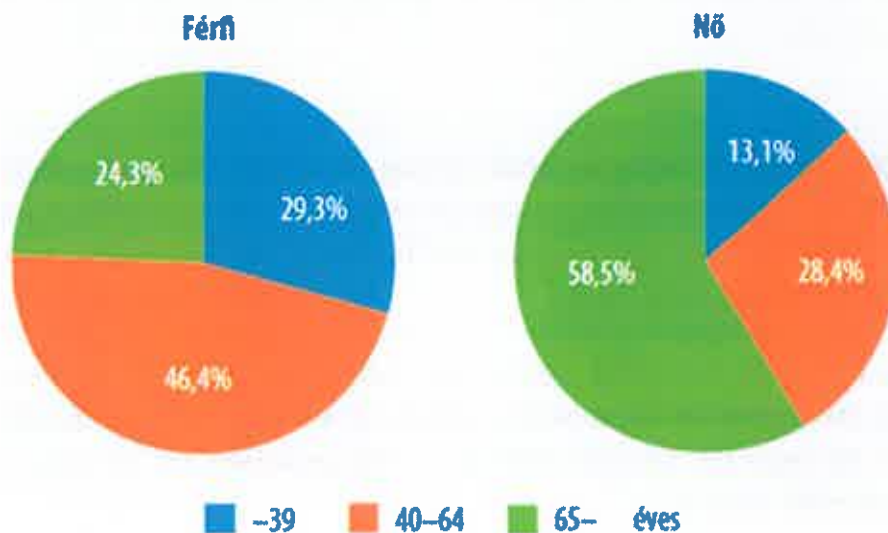
Napjainkban egyre kevésbé jellemző, hogy az idősök gyermekeikkel, unokáikkal többgenerációs családban élnek együtt. Az életkor előrehaladtával – főleg az özvegyülés következtében – folyamatosan nő az egyszemélyes háztartásban élők száma.

Egyszemélyes háztartások aránya

Az időskorúak körében az idősebb korcsoportok felé haladva egyre csökken a családi háztartásban élők száma és növekszik az egyszemélyes háztartásban, vagy intézményi elhelyezés miatt ún. intézeti háztartásban élők száma.

2.3.2. ábra Az egyedülálló férfiak és a nők megoszlása összevont korcsoportok szerint, 2016

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016

A KSH adatok alapján az időskorú férfiakat inkább a házas, az idős nőket inkább az özvegy családi állapot jellemzi. Ez azzal magyarázható, hogy a nők élettartama hosszabb, illetve a férfiak körében gyakoribb az újránházasság jelensége.

Idősügyi Nemzeti Stratégia

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009-2034) (továbbiakban: INS) elkészítését indokolta a XXI. század egyik legpozitívabb eredménye a születéskor várható élettartam meghosszabbítása.

A Stratégia építeni kívánt az idősek véleményére, az idősellátáshoz kapcsolódó gyakorlati szakemberek tudására, a meglévő hazai és adaptálható külföldi „jó gyakorlatokra” annak érdekében, hogy az itt megfogalmazott irányelvek a gyakorlati munkában alkalmazhatók legyenek.

A megvalósítást az INS két ütemben tervezte: I. ütem 2010-2022-ig, a II. ütem 2023-2034-ig alkalmazkodva az ország gazdasági fejlődéséhez és társadalmi környezetéhez.

A Stratégia lényege:

egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban és idősekről való gondoskodásban a korábbi veszteségekre történő összpontosítás – deficitmodell – helyett a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása – fejlődésmodellben – szükséges gondolkodni és cselekedni.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS MAGYARORSZÁG IDŐSÜGYI POLITIKÁJA

Az Európai Bizottság 2002 márciusában kiadott dokumentumában rögzíti, hogy „az idősödési politikáknak széles életpályát és a társadalomra kiterjedő közelítést kell elfogadniuk, figyelembe véve az ENSZ globális kezdeményezéseit és alapelveit”. Az ENSZ 1991-ben elfogadott, idős emberekkel kapcsolatos alapelveiben az áll, hogy olyan idős politikákra van szükség, amely az egész élet során biztosítja:

- I. Függetlenséget,***
- II. Részvételt,***
- III. Gondoskodást,***
- IV. Önmegvalósítást,***
- V. Méltóságot.***

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában foglaltak összhangban vannak az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, a Társadalmi Befogadásról szóló közös Memorandummal, a Lisszaboni Stratégiával, a Berlieni Nyilatkozattal,

az AGE vezérelveivel, Madridi Nemzetközi Cselekvési Tervvel, az ENSZ Egészségügyi Szervezete, a WHO által 2001-ben publikált, az idősügyi politikát meghatározó alapidokumentumával, melynek címe az Aktív Időskor (Active Ageing – Policy Framework).

Az uniós tagállamok elsődleges feladata az államadósság csökkentése, a foglalkoztatás javítása, ezen belül az idősök aktivitásának elősegítése, valamint a termelékenység növelése. Indokolt és elkerülhetetlen a nyugdíjrendszer, az egészségügy és a szociális ellátás rendszerének újragondolása, fejlesztése, e területek összehangolása, és minden olyan más terület középpontba helyezése, mely az idősödők és idősök életminőségét közvetlenül befolyásolja, így az élethosszig tartó tanulás, szabadidő eltöltés, önmegvalósítás, életöröm, esélyegyenlőség, valamint a nyitott és versenyképes informatikai gazdaság fejlesztése.

AZ IDŐSEKRŐL VALÓ GONDOSKODÁS TÉNYEZŐI

Az időskor

Fontos kérdés, hogy kit tekintünk idősnek?

A nyugat európai országokban, általánosságban 65-70 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia felosztásában a 60–74 év közöttiek az idősödők, a 75–89 évesek az idősök és a 90 év fölötti személyek a nagyon idősök – magyar fordításban a nem egészen jól hangzó „aggok”. A Stratégia szempontjából e három korcsoportot együttesen tekintjük idősöknek, bár a hazai munkaerő-piaci sajátosságok okán – e szakterület vonatkozásában – már a 45 éven felüliek is szeniorokként kezelendők. Magyarországon jelenleg a nyugdíjrendszer szempontjából a 65. életévük betöltésétől számít idősödőnek az ember, míg foglalkoztatás politikai oldalról már a 45. életév betöltésétől. A nyugat-európai országokban, általánosságban 65-67 éves kortól tekintik idősnek az ott élőket.

Szolgáltatások

A különböző szolgáltatások modernizációja, a társadalmi bevonódás előmozdítása az idősügy területén is időszerűvé vált.

Olyan idős-politika kialakítása szükséges, mely épít a társadalom, illetve a szolgáltató és humán-védelmi rendszerek résztvevőire, így a szolgáltatásokat igénylők szükségleteire és véleményére.

Olyan ellátórendszerre van szükség, amely mindenki számára hozzáférhetően, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat biztosít, folyamatos és megbízható módon. Az idősebb személyeknek úgy kell hozzáférniük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése).

Szemléletváltás

Az időskorúak heterogén csoportot alkotnak, amelyet erőforrásként lehet és kell kezelni, függetlenül háttérüktől, tevékenységeiktől vagy az ellátások iránti szükségleteiktől.

Az idősödés pozitív felfogásának érvényre juttatásához az időskorúak tudását, bölcsességét és készségeit is szükséges beépíteni a szolgáltató rendszerek működtetésébe, valamint el kell ismerni hozzájárulásukat a közjóhoz, például a háztartások, szomszédságok közötti segítő kapcsolatok méltánylása révén. Az önkéntes tevékenység további fejlesztésével elő kell mozdítani a lakóközösségi alapú önkéntes mozgalmakat, a fiatal és idősebb korú személyek együttműködését egymás segítésében.

Felkészülés az idős korra

Az INS-ben elsődleges célcsoportot képeznek a mai idősebb generáció tagjai. Rá kell azonban mutatni, hogy az aktív idősor lényege éppen a generációk közötti szerves kapcsolatban és kölcsönös támogatásban rejlik. Így a középkorú és a fiatalabb generációk számára sem közömbös az idősek aktivitása, életminősége, ezáltal az ő majdani saját idős koruk lehetőségei.

Az INS ezért nem csak az időseket, hanem a középkorúakat, és a 30 éven felüli nemzedéket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akár rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán meg kell alapozni. Fontos, hogy a ma még fiatalabb (30 éven felüliek) generáció tagjai számára és a most idős generáció számára egyaránt pozitív lehetőségeket jelentsen a közeli és távoli jövő.

Családi struktúrák

Az idősek egyedül maradása többféle tényező következménye, amelyek közül a legfontosabbak:

- alacsonyabb termékenység, kevesebb gyermekszám,
- gyakoribb válások,
- idős személyek is gazdaság függetlenségre törekszenek,
- magas az özvegyek száma.

2.3.1. tábla Az egyedülállók számának és arányának alakulása

Megnevezés	1970	1980	1990	2001	2011	2016
Az egyedülállók						
Száma, ezer	595	731	946	1 014	1 317	1 217
Aránya az összes háztartásban, %	17,5	19,6	24,3	26,2	32,1	30,3
Az egyedülállók számának változása						
Az előző népszámlálás %-ában	—	122,9	129,5	107,2	129,9	92,4
Az 1970. évi népszámlálás %-ában	100,0	122,9	159,1	170,5	221,5	204,7

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016

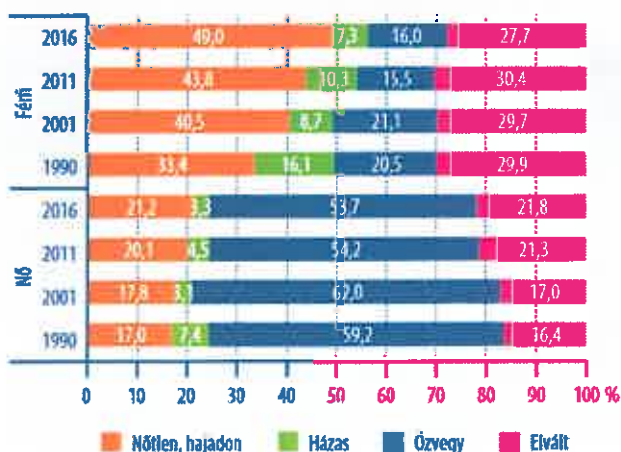
Az egyszemélyes háztartások, azaz az egyedülállók száma és aránya 1970-től folyamatosan emelkedett, 2011-re számuk megkétszereződött. Azóta számuk közel 100 ezerrel csökkent, de még így is 1 millió 217 ezer főt tett ki 2016-ban, azaz a népesség 12%-a egyedülálló volt. Az egyedülállók többsége nő, de a 2001. évi népszámlálást követően a nők aránya kismértékben csökkent. 1970-ben még kétharmad volt a nők, és egyharmad a férfiak aránya, a legutóbbi népszámláláskor azonban a férfiaké 4 százalékponttal nőtt. 2016-ban az öt évvel korábbihoz képest keveset változott az egyedülállók között a nemek megoszlása: 38%-uk volt férfi és 62 %-uk nő. 2016-ban az egyedülállók 38%-a özvegy, 32%-a nőtlen, hajadon, 24%-a elvált családi állapotú volt, és csupán 5%-uk volt házas. A férfi és nő egyedülállók azonban jelentősen különböznek egymástól, míg a férfiak általában fiatalabbak és nőtlenek, addig a nők többsége idősebb és özvegy.

2.3.2. tábla Az egyedülállók száma és aránya nemek szerint

Év	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő
	száma, ezer			aránya, %	
1970	201	394	595	33,8	66,2
1980	251	480	731	34,3	65,7
1990	340	606	946	35,9	64,1
2001	348	666	1 014	34,3	65,7
2011	508	809	1 317	38,6	61,4
2016	464	754	1 217	38,1	61,9

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016

2.3.1. ábra Az egyedülálló férfiak és a nők megoszlása családi állapot szerint

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016

2.3.3. tábla Az egyedülálló férfiak és nők megoszlása összevont korcsoportok szerint

Korcsoport, éves	1970	1980	1990	2001	2011	2016
Férfi						
-39	43,0	38,5	37,5	30,3	31,4	29,3
40-64	35,5	34,7	39,6	44,1	46,5	46,4
65-	21,5	26,8	22,9	25,5	22,0	24,3
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nő						
-39	20,4	15,2	14,8	11,8	14,5	13,1
40-64	38,2	33,6	35,6	30,6	30,4	28,4
65-	41,4	51,2	49,7	57,6	55,2	58,5
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Forrás: KSH Mikrocenzus 2016

Megélhetés

Hazánkban a 65 év felettiak jövedelem felhasználását és fogyasztását visszafogottság jellemzi. A pénzhiány miatt meg nem valósított tevékenységek között az üdülés van első helyen, minden más vonatkozásban a többségnél a „nekem nincsen már rá szükségem”, „nekem jó így is” dominál, a lemondás és a beletörődés jellemző.

Nem a szegénységkockázat a legveszélyesebb számukra, hanem inkább az aktivitás hiányából származó problémák - és ez nem pusztán a munkavégzési, foglalkozási inaktivitás. Sokan az idősödők és idősek közül sem tekintik olyan éveknak a harmadik életszakaszt, melyek új lehetőségeket, kiteljesedett önmegvalósítást hozhatnak. Gyakori negatív sztereotípiák, hogy ez az életkor a második gyermekkor. Ugyancsak gyakori jelenség a „szépkorúak” „kiskorúsítása”.

Egészség

Az egészségi állapot minden életkorban szoros összefüggésben áll az életmóddal. Ilyen a táplálkozás helytelen volta, a prevencióra fordított csekély figyelem és minimális erőforrás, a mozgás, a szellemi és fizikai aktivitások hiánya, a mentális ellehetetlenülés és önfeladás. Jelentős hányadukat fenyegeti az izoláció és a kirekesztődés veszélye, amely a betegségek kockázatának növekedésével jár.

Gazdasági aktivitás, foglalkoztatás

A 60 éven felülieknél a gazdasági aktivitás fokozott csökkenését feltételezzük, mivel ennek a korcsoportnak foglalkoztatásáról nincs megfelelő adat. Természetesen sokan vannak, akik családon belüli munkamegosztásból nagyrészt vállalnak, vagy a saját tulajdonukat képező mezőgazdasági földterületen munkát végeznek, és ezzel a család megélhetését elősegítik. A korosztály havi jövedelmének legnagyobb hányadát a nyugdíj biztosítja.

Az idősek közéleti szerepvállalásának erősítése

Az idősödő és idős emberek fizikai- szellemi erőforrásaikkal jelentősen hozzájárulhatnak a gazdaság, a társadalom erősödéséhez, tudásuk elősegítheti a nemzedékek közötti szorosabb együttműködést. Az időskorúak képességeinek közösségi hasznosítása megelőzheti a kirekesztés, a diszkrimináció kockázatát. Igen jelentős az idősek szerepvállalása az önkormányzatokban, azok bizottságaiban. Kellő időt tudnak fordítani a lakossággal való kapcsolattartásra, a felmerült témák rendezésére, a felkészülésre, az ismereteik bővítésére.

Az élethosszig tartó tanulás igényének és feltételeinek megteremtése

Az időskorúak esetében különösen hiányos az informatika és az idegen nyelv ismerete. Hasznos lehet számukra az egészség, az aktivitás megőrzésével

kapcsolatos tudnivalók megtanulása is képzett szakemberektől. Jelenleg kevés olyan képzés van, amely céltudatosan az idősödők és idősek sajátos igényei szerint szerveződtek.

Az INS céljai 2034-ig

Az Országgyűlés a 81/2009. (X. 2.) Ogy. határozatával döntött az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról.

Az **Idősügyi Nemzeti Stratégia** jó kezdeményezés volt a tudatos idős- és idősödés politika kialakítására. Ez egyben jogszabályi háttérrel, szakmapolitikai környezetet ad a települési önkormányzatoknak a helyi stratégiák készítéséhez. Hangsúlyozni kell, az idősstratégia elkészítését nem írja elő kötelező jelleggel a törvény az önkormányzatoknak. Az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról az elfogadása óta – országos szinten - keveset hallunk. Ugyanakkor a készítésének a folyamata, majd elfogadása több települési önkormányzatot készítetett az idősödő lakossággal és a település lakosságával szembeni tudatos lépésekre, s több önkormányzat önkéntesen elkészítette a helyi idősstratégiát.

A Stratégia hosszú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg.

A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távon, 2034-ig:

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,
- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalkorban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Ezek megvalósítása hosszú távú folyamatot igényel, mivel maga az idősödés is egy hosszú távú folyamat.

A különböző korosztályok, a majdani idősek és az idősek érdekeinek, igényeinek, szükségleteinek változását is figyelembe véve, az Idősügyi

Nemzeti Stratégiában megfogalmazott célok, a megjelölt fejlesztendő területek alapján, 3 éves időszakokra bontott cselekvési tervek kidolgozásával valósíthatók meg.

ISASZEG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT IDŐSÜGYI STRATÉGIÁJA

*„A legvégén nem az fog számítani, hogy mennyi év volt az életedben,
hanem hogy mennyi élet volt az éveidben.”*

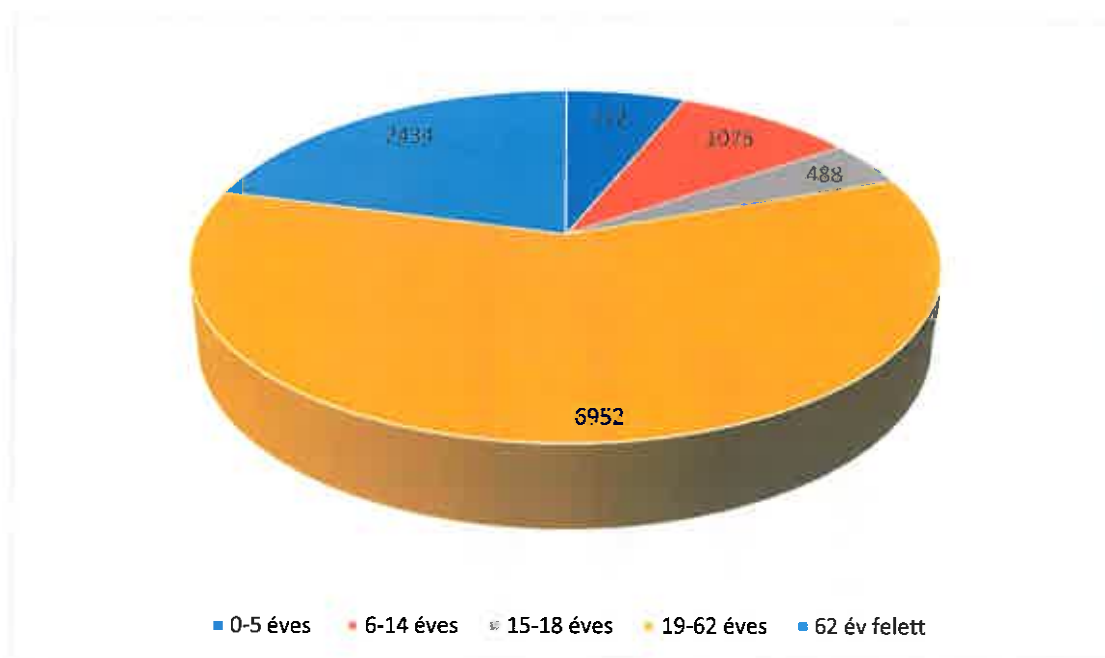
Edward J. Stieglitz

Isaszeg demográfiai jellemzői

Isaszeg időskorú lakossága vonatkozásában a nemzetközi, valamint a hazai tendenciákhoz hasonló folyamat figyelhető meg a korcsoportok alakulásában.

Az elmúlt 5 év változásai alapján megállapítható, hogy a 60 éves és idősebb népesség létszámaránya növekszik. Isaszeg lélekszáma az eddigi lassú emelkedést követően stagnáló időszakba érkezett. Azonban érdemes megvizsgálni a lakosságszámon belül jelentkező korosztályi változásokat.

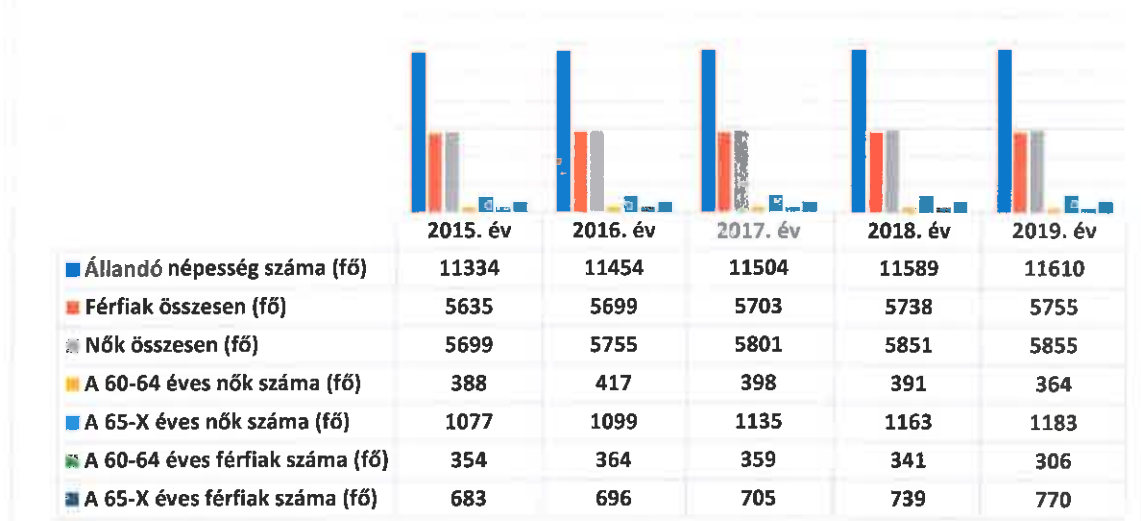
Isaszeg lakónépessége korcsoportok szerint 2020. december 31-én

Forrás: KSH

Isaszeg állandó lakosság korcsoportos hatása és aránya az állandó népességben belül

Isaszeg állandó népességének száma, különös tekintettel a 60 év feletti lakosságra

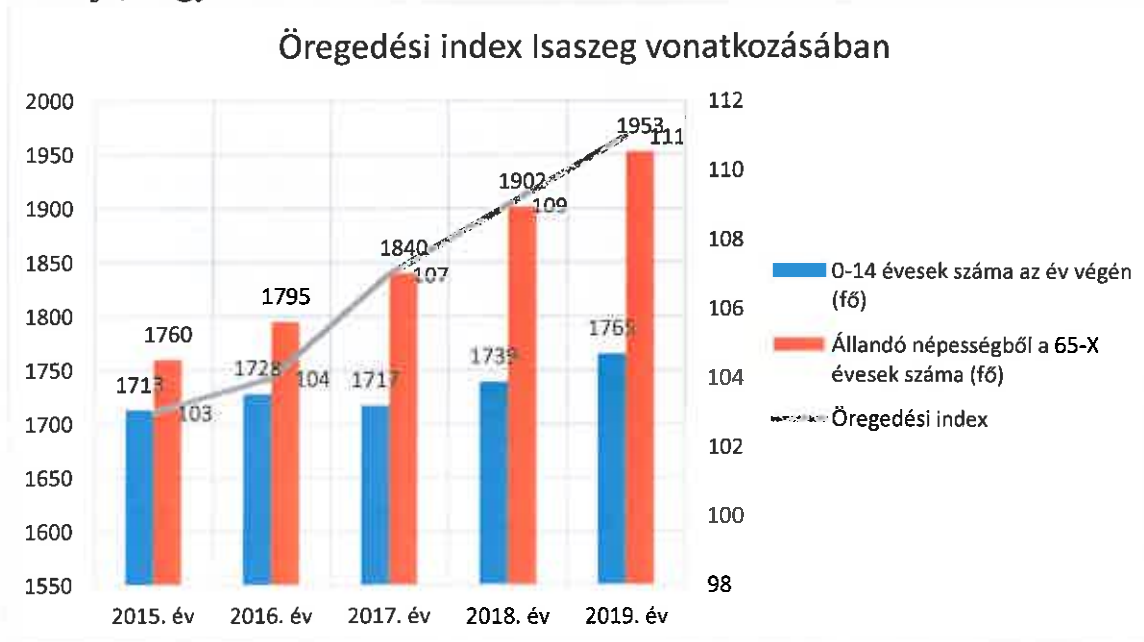

Forrás: KSH

Öregedési index

Az idősödő társadalom jelének egyik fontos mérőszáma az öregedési index, a 65 éven felüliek és a 14 éven aluliak arányszámát fejezi ki. A népesség öregedése tartós, de lassú folyamat, az öregedési index (idősek / fiatalok x 100) az idős népességnek a fiatal népességhez viszonyított arányát mutatja, éppen azt méri, hogy hol tartunk ebben a folyamatban.

Isaszeg Város öregedési indexe 2015. évben 103, 2019-ben már 111, ami azt mutatja, hogy városunkban nő a 65 éven felüliek száma.

Forrás: KSH

A népesség nyilvántartás adatai szerint 2017. áprilisában 244 fő, 70 éven felüli személy volt teljesen egyedül bejelentkezve az általa lakott címre a

településen.

Egyedül élő személyek száma életkor szerint	Nő	Férfi	Összesen
70-75	56	29	85
76-80	50	14	64
80 felett	72	23	95

Forrás: KSH

Szolgáltatások

Egészségügy

Alapellátás

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése szerint, a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdése értelmében, a települési önkormányzat az **egészségügyi alapellátás keretében gondoskodik a házi orvosi alapellátásról.**

Az önkormányzat érdeke az alapfeladat-ellátási kötelezettségben az, hogy a város egészségügyi ellátása zökkenőmentes, színvonalas legyen.

Isaszegen a 4 felnőtt háziorvosi rendelőt, mely az önkormányzat tulajdona, jelenleg vállalkozó orvosok üzemeltetik, valamint egy saját rendelőben dolgozó vállalkozó orvos látja el a település lakosságát. A felnőtt háziorvosokat asszisztensek és körzeti nővérek segítik, hogy a fekvő, nehezen mozgó, esetleg magatehetetlen betegek is rendszeres egészségügyi ellátásban részesüljenek.

Nagy problémát jelent a városnak, hogy a háziorvosok (kettő kivételével) vagy már meghaladták, vagy közel járnak a nyugdíjkorhatárhoz, így a hosszú távú orvosi ellátás nincs megoldva. 2021. márciusától 3 háziorvos látja el a 4 körzetet, mivel Dr. Eszlári Egon a nyugdíjba vonulás mellett döntött.

Az ügyeleti ellátást a város vezetése az Országos Orvosi Ügyeleti Nonprofit Kft. segítségével szervezte meg.

	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek	43095	42710	41219	42672	41812
A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatások	3138	2529	2764	2666	2918

Forrás: KSH

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdése értelmében, a települési önkormányzat az **egészségügyi alapellátás keretében gondoskodik a fogorvosi alapellátásról.**

Isaszeg Város Önkormányzata a helyi egészségügyi ellátást részben az általa fenntartott intézményekkel látja el, másrészt vállalkozási szerződésben működő egységekkel.

A **fogorvosi ellátást** két fogorvos látja el a településen, de a veresegyházi Veres Dent fogászatot is többen igénybe veszik fogászat, szájsebészet.

Szakellátás

Isaszeg lakói a szakrendeléseket Gödöllőn a Tormay Károly Egészségügyi Központban, a szakrendeléseket és a kórházi ellátást általában a 15 km-re lévő Kistarcsai Flór Ferenc Kórházban vehetnek igénybe. Vannak olyan szakterületek, amelyeket más intézményben kezelnek, pl., a teljesség igénye nélkül: ortopédiai ellátás, endokrinológia.

A Gödöllőn és Kistarcsán üzemelő mentőállomás látja el a sürgősségi betegszállítást. A főváros közelsége miatt a betegek nem csak a körzeti ellátást, hanem más, főváros vagy egyetem által működtetett szakrendeléseket, kórházi kezelést is igénybe tudnak venni.

	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év
Megjelenési esetek száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adat (eset))	6084	5920	5864	4327
Beavatkozások száma a járóbeteg szakellátásban (székhely szerinti adatok) (db)	11606	11345	12030	9311

Forrás: KSH

Egyéb szűrési lehetőségek

A városban lévő intézmények – Művelődési Otthon, iskolák- az elmúlt

években többször is szerveztek, vagy fogadtak be mások által kezdeményezett egészségnapot. Ezeket a rendezvényeket várhatóan továbbra is szervezni fogják, hiszen a vérnyomás- és vércukormérésen, koleszterinszint mérésen kívül más, igen fontos szűrővizsgálatoknak is helyet adtak, igaz ezért gyakran térítési díjat kértek a vizsgálatot végzők. Ilyen fontos vizsgálat a szemészeti szűrővizsgálatok, szemüvegekészítések, a testzsír mérés is.

A 2020-as évben a vírushelyzet miatt a tüdőszűrésen kívül, korlátozottabbak voltak az előzőleg már megszokott, helyben elérhető szűrővizsgálatok szervezése, lakossági igénybevétele.

Az idősokkal való foglalkozás, az idősök egészségfejlesztése hozzájárul a fontosság tudatának erősítéséhez, melynek kifejezett motiváló hatása van. A normál idősödési folyamatok jellegzetességeihez tartozik, hogy az érzelmi világ jelentősége folyamatosan erősödik, az idősök jobban reagálnak a pozitív ingerekre, nő a belső elmélyülési képességük, a türelem, az elfogadás, gazdagodik lelki életük.

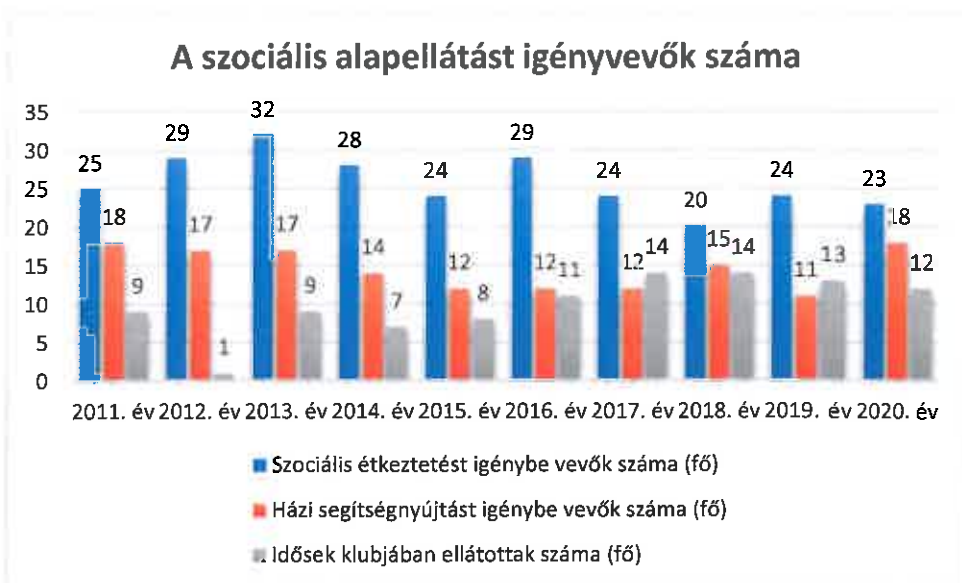
Szociális ellátások

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiát a 2009-2034-ig terjedő időszakra az Országgyűlés a 81/2003. (X. 2.) OGY határozatával fogadta el, amely meghatározza a fejlesztendő területeket, a benne foglaltak komplex gyakorlati végrehajtásának megvalósítását. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdése szabályozza a helyi önkormányzatok szociális alapellátási kötelezettségét. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szoctv.) foglalja magában az időskorúak által is igénybevehető pénzbeli és természetbeni ellátásokat, valamint a számukra nyújtható szociális szolgáltatásokat (alapszolgáltatásokat, valamint szakosított ellátási formákat).

A szociális ellátás feltételeinek biztosítása — az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl — az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. (Szoctv. 2.§)

Az idős emberek számára minőségi szolgáltatásokat kell nyújtani az idősgondozásban. Az önkormányzati szolgáltatásoknak követniük kell a társadalmi szerkezet változásait, az életmód, az információs technológiák villámgyors fejlődését. Innovatív megoldásokra van szükség az aktív és egészséges idősödés támogatásához, az idős emberek életvitelének, életminőségének javításához, az infokommunikációs fejlesztések megvalósításához. A tevékeny idősor egyik alapeleme az intézményi korlátok lebontása, az idősök képessé tétele az öngondoskodásra. Az időskorral kapcsolatban folyamatosan egy szemléletváltás következményeit látjuk, folyamatban van az idősekről alkotott társadalomkép újraértelmezése. Megjelenik a tevékeny és aktív időskort élő ember alakja, aki a nyugdíjba vonulása után is a társadalom integritás része lesz.

Az Isaszegi Humánszolgáltató Központ szociális szolgáltatások biztosításával igyekszik hozzájárulni a városi lakosság szociális és mentális „jóllétéhez”.

Forrás: KSH és az IHSZK szakmai beszámoló2020

Házi gondozás

A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

A házi segítségnyújtás hozzájárul ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete

- saját környezetében,
- életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően,
- meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Jelenleg 3 gondozónő látja el ezt a feladatot Isaszegen.

A házi segítségnyújtás tevékenységei és résztvékenységei

Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása

- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- közkútról, fűrkútról vízfordás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hóeltakarítás és síkosságmentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolása
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- sztómazsák cseréje
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás
- a házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálósobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- ágyazás, ágyneműcsere
- közkútról, fűrkútról vízfordás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hóeltakarítás és síkosságmentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

Az ellátotti létszám alakulása:

	Fő
Létszám 2018.12.31.-én	15
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	5
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	8
Létszám 2019.12.31.-én	12
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	31
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	25
Létszám 2020.12.31.-én	18

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló2020

Az ellátottak megoszlása nem szerint:

Nem	2015.12. 31.	2016.12. 31.	2017.12. 31.	2018.12. 31.	2019.12. 31.	2020.12. 31.
Férfi	3	3	4	4	1	2
Nő	9	9	8	11	10	16

Összesen	12	12	12	15	11	18
-----------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló2020

A házi segítségnyújtás módját, formáját és gyakoriságát a gondozás irányítója az ellátott egészségi állapota, szociális helyzete, valamint a házi orvos javaslatának figyelembevételével, az egyéni szükségleteknek megfelelően határozza meg a gondozási szükséglet vizsgálatát követően.

2020-ban a koronavírussal fémjelzett vészhelyzeti időszakban csak személyi gondozásra vehettünk fel ügyfelet a jogszabályi rendelkezés miatt. Elmondható, hogy ezek a lakosok egyébként is személyi gondozásban részesültek volna, hiszen az önellátási képességük alacsony volt.

Nem részesíthető házi segítségnyújtásban a veszélyeztető állapotú elmebeteg, valamint a közegészségügyi indokból elkülönítésre szoruló fertőző beteg mindaddig, amíg az állapota fennáll.

A házi segítségnyújtás fontos szakmai követelménye

- a prevenció: az egészség megtartásának, a betegségek kialakulásának a megelőzése;
- a kuráció, a kialakult betegségek felismerése és gyógyíttatása, valamint
- a rehabilitáció, a megromlott egészségi állapot helyreállítása.

A házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálniuk kell a gondozási szükségletet. Ennek eredményeként a hozzájuk fordulóknak szociális segítséget és / vagy személyi gondozást tudnak felajánlani, mely formáját és gyakoriságát a jogosult egészségi állapota, szociális helyzete, valamint a házi orvos javaslatának figyelembevételével, az egyéni szükségleteknek megfelelően határozzuk meg.

2020-ban a koronavírussal fémjelzett vészhelyzeti időszakban csak személyi gondozásra vehettek fel ügyfelet a jogszabályi rendelkezés miatt. Elmondható, hogy ezek a lakosok egyébként is személyi gondozásban részesültek volna, hiszen az önellátási képességük alacsony volt.

Statisztikai adatok 2020-ban:

A következő táblázat bemutatja az igénybevételek alkalmainak számát havi lebontásban. Alkalmanként a feladatokat átlagosan 0,5- 2 óra alatt végzik el a gondozók egy személynél. Az időtartam függ az ellátott állapotától, ellátandó feladattól.

	Gondozási látogatások száma 2017		Gondozási látogatások száma 2018.		Gondozási látogatások száma 2019.		Gondozási látogatások száma 2020	
	Személyi gondozás	Szociális segítség	Személyi gondozás	Szociális segítség	Személyi gondozás	Szociális segítség	Személyi gondozás	Szociális segítség
01.	105	38	115	55	119	46	139	4

02.	63	34	105	52	113	54	153	4
03.	78	28	101	46	115	58	165	5
04.	83	31	105	44	102	47	119	5
05.	99	39	114	55	121	31	139	5
06.	79	32	121	50	98	25	173	4
07.	66	29	134	50	85	32	181	4
08.	75	31	122	52	76	31	185	3
09.	87	39	121	49	85	35	237	3
10.	94	35	133	51	119	12	188	5
11.	105	38	127	52	97	22	179	4
12.	94	40	98	40	98	22	212	5
össz:	1.028	414	1.396	596	1.107	415	2070	51

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló2020

Az egyre korosodó ellátottak körében ennek a „hippokratészi hármast”-nak a megtartása nem könnyű feladat. Ezért is szükséges a család- és gyermekjóléti szolgálat és a házi orvosok, kezelőorvosok közötti kapcsolattartás.

A házi segítségnyújtást igénybe vevőknek térítési díjat kell fizetniük, jövedelmi viszonyaik alapján.

Nappali ellátás, Idősek Klubja

Elsősorban a saját otthonukban élő a tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, napközbeni ellátása. Az intézmény elsősorban nyugdíjas időskorú személyek ellátását végzi.

Fontos feladat az ellátást igénybe vevők belső harmóniájának fenntartása, a pszichés állapot egyensúlyának megőrzése.

A napközbeni tartózkodás biztosítása, a társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására való törekvés, hiányzó családi gondoskodás pótlása, életkörülmények javítása, egyedüllét feloldása, aktivitás növelése, tétlenség következményeinek megszüntetése, igény szerint az ellátottak napközbeni étkeztetésének megszervezése, szociális étkeztetés keretében.

Alapvető higiéniai szükségletek kielégítése, így a személyes tisztálkodás biztosítása, illetve a személyes ruházat tisztításának biztosítása.

Isaszeg Város Önkormányzat Képviselő-testülete a nappali ellátást nyújtó intézmény közül Idősek Klubját működtet, az általa fenntartott Isaszegi Humánszolgáltató Központ útján, annak kidolgozott szakmai programja alapján, a Szt. rendelkezései szerint.

A Klub területi elhelyezkedése révén bármely városrészben lakó idős ember részére elérhető.

A Klub nyitva tartása a helyi igényeknek megfelelően került meghatározva, szolgáltatási rendje az igényekhez igazodik:

Hétfőtől csütörtökig: 9 órától 15⁰⁰ óráig

Pénteken: 8 órától 14 óráig

Szolgáltatások nyújtása:

- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátáshoz, a szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése.

A szociális szolgáltatások tevékenységei alapvetően meghatározott szolgáltatási elemekre épülnek, azokat a szolgáltatás célcsoportjának szükségleteihez igazítva.

Az időskorúak nappali ellátása esetében az alábbi szolgáltatási elemeket szükséges biztosítani:

– *Tanácsadás:*

Az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

– *Esetkezelés*

Az igénybe vevő, vevők szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő, vevők saját és támogató környezetének erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

– *Gondozás*

Az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését.

– *Felügyelet*

Az igénybe vevő lakó- vagy tartózkodási helyén, illetve a szolgáltatásnyújtás helyszínén lelki és fizikai biztonságát szolgáló, személyes vagy technikai eszközzel, eszközökkel biztosított kontroll.

- *Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás*
Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.
- *Készségfejlesztés*
Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.
- *Közösségi fejlesztés*
Egy településrész, település vagy térség lakosságát érintő integrációs szemléletű, bátorító- ösztönző, informáló, kapcsolatszervező tevékenység, amely különböző célcsoportokra vonatkozó speciális igényeket tár fel, szolgáltatásokat kezdeményez, közösségi együttműködésekkel valósít meg.

Az ellátást igénybe vevők Isaszeg város közigazgatási területén élő (lakcímmel vagy tartózkodási címmel rendelkező), időskorúak, illetve szociális helyzetük vagy egészségi állapotuk miatt rászorultak.

STATISZTIKAI ADATOK 2020-BAN:

Az ellátotti létszám alakulása:

	Fő
Létszám 2018.12.31.-én	14
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	6
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	7
Létszám 2019.12.31.-én	13
Tárgyév folyamán ellátásba vettek	5
Tárgyév folyamán ellátásból kikerültek	6
Létszám 2020.12.31.-én	12

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

A klubtagok számának alakulása az elmúlt években december 31-én:

Nem	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Férfi	4	4	5	4	5	6	6
Nő	3	4	6	10	9	7	6
Összesen	7	8	11	14	14	13	12

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

A klub látogatási alkalmainak száma:

	2017	2018	2019	2020
Január	40	71	75	170
Február	52	60	80	145
Március	57	65	73	225
Április	51	70	70	242
Május	104	85	69	263
Június	90	112	85	282
Július	53	110	136	338
Augusztus	62	111	151	256
Szeptember	37	91	151	280
Október	51	88	168	229
November	57	71	179	251
December	68	63	143	257
Összesen	722	997	1380	2938

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

A nappali ellátásra irányuló kérelmet, formanyomtatványon az intézményvezetőnél kell benyújtani, aki írásos megállapodást köt az ellátottal. A kérelemhez jövedelemigazolást (a tárgyév elején a nyugdíj összegéről kiállított igazolás) kell csatolni.

A klubtagokkal folyamatosan tartják a pandémia alatt is a kapcsolatot, látogatják őket, ételkészítést visznek részükre. Szükség esetén bevásárolnak, ügyeket intéznek részükre.

A nyitva tartás ideje alatt is folyamatosan segítik ételkészítéssel, a reggeli, a folyadékpótlás, a vacsora biztosításával a mindennapi életüket.

A nappali ellátásért személyi térítési díjat kell fizetni.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Étkeztetésben kell részesíteni azt az igénylőt, illetve általa eltartottat is, akik az étkeztetésről más módon nem tudnak gondoskodni, különösen:

- koruk:
 - utógondozás alatt állók,
 - legfeljebb felsőoktatási intézmény nappali tagozaton tanuló, nem kiskorú személyek,
 - idősödő -55 évestől-,
és annál idősebb korosztály
- egészségi állapotuk
- fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük,
- szenvedélybetegségük, vagy
- hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetésről Isaszeg Város Önkormányzat Képviselő-testülete, a **Eatrend Kft**-vel kötött szolgáltatási szerződés útján gondoskodik.

Étkeztetésben kell részesíteni azt az igénylőt is, aki az illetékes foglalkoztatási osztály hatósági igazolásával, valamint saját, büntetőjogi felelőssége tudatában tett nyilatkozattal igazolja, hogy jövedelme nincs, a kérelem benyújtását megelőző egy évben alkalmi munkából származó jövedelme nem haladta meg a mindenkor legkisebb öregségi nyugdíj összegét, és egy vagy több fő kiskorú eltartottja van, akik rászorultsági alapon rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében étkeztetésben részesülnek.

Az étkeztetés igénybevételére irányuló kérelmet formanyomtatványon, az intézményvezetőnél kell benyújtani, aki írásos megállapodást köt az elláttal.

Az ellátás módja:

- helyben fogyasztás lehetőségének biztosítása,
- tálalókonyháról való elvitel biztosítása,
- lakásra szállítással.

Az étkeztetés egyszer használatos tálalóedényekkel történt. Ez energia- és munkaerő takarékoskást, valamint nagyobb higiénés biztonságot is jelentett egyben.

STATISZTIKAI ADATOK 2020-BAN:

A szociális étkeztetést igénybe vevők száma, nem szerint:

Nem	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Férfi	16	15	17	14	12	16	15
Nő	12	9	12	10	8	8	8
Összesen	28	24	29	24	20	24	23

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

A szociális étkeztetés igénybe vételi alkalmainak száma:

	2018.	2019.	2020.
Január	351	329	310
Február	370	282	284
Március	374	308	335
Április	360	305	510
Május	374	332	663
Június	378	269	642
Július	378	338	555
Augusztus	371	302	438
Szeptember	350	294	526
Október	398	308	460
November	317	250	482
December	293	256	506
Összesen	4.314	3.573	5.711

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

2020-ban erősen hullámzott a szociális étkeztetésben részesülők száma.

Jól látható a tavaszi koronavírus miatti lezárás időszaka, amikor az idősök részére a napi bevásárlás helyett, inkább készétel vásárlása történt. Nyáron a

nyitást követően lecsökkent az étkeztetést igénylők száma, ami ismét növekedésnek indult a vírus második hullámával egyidejűleg, amikor a házi segítségnyújtást igénylők száma is emelkedett.

Az étkeztetés igénybevétele önkéntes. Az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik.

Az étkeztetés igénybevétele térítésköteles szolgáltatás. A személyi térítési díj az ellátott jövedelmétől függ.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A **családsegítés** a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízis helyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízis helyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott komplex szolgáltatás.

A **gyermekjóléti szolgáltatás** olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, összehangolt tartalommal és integrált szervezeti keretben jelenik meg, család – és gyermekjóléti szolgáltatás néven.

Isaszeg Város Önkormányzata, az Isaszegi Humánszolgáltató Központ Szakmai Programjában meghatározott formában biztosítja a lakosságnak a család- és gyermekjóléti szolgáltatást.

A családsegítést Isaszeg Város Önkormányzat Képviselő-testülete, az általa fenntartott Isaszegi Humánszolgáltató Központ útján biztosítja.

STATISZTIKAI ADATOK A CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT 2020-BAN VÉGZETT SZAKMAI TEVÉKENYSÉGÉRŐL:

Alapellátás Alapszolgáltatás	Együttműködési megállapodás alapján	Nem együttműködési megállapodás alapján
2017	59 család	
2018	64 család	175 család
2019	79 család	111 család
2020	60 család	82 család

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

A legjellemzőbb probléma típusok, amelyek a legmarkánsabban vannak jelen

a segítő tevékenységben az utóbbi két évben:

Probléma típusa	Családok száma elsődleges probléma szerint 2019	Problémák halmozott száma 2019	Családok száma elsődleges probléma szerint 2020	Problémák halmozott száma 2020
Életviteli	18	18	0	9
Családi-kapcsolati konfliktus	9	9	5	12
Családon belüli bántalmazás	1	1		3
Elhanyagolás	14	17	5	14
Ebből oktatási nevelési elhanyagolás	12	16	0	4
Ebből felnőttre vonatkozó (családi, intézményi)	2	2	0	14
Gyermeknevelési	0	2	15	23
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	3	4	2	12
Magatartászavar, teljesítményzavar	0	12	0	1
Fogyatékoság, retardáció	0	0	0	3
Lelki- mentális, pszichiátriai betegség	5	7	0	8
Szenvedélybetegség	1	1	0	0
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	3	1	9
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	2	0	1
Anyagi, megélhetési, lakhatással összefüggő	24	24	32	42
Ügyintézésrel kapcsolatos	1	10	0	6
Információkérésrel kapcsolatos	0	1	0	6
Egyéb	2	2	0	13
Összesen	79	113	60	162

Forrás: IHSZK szakmai beszámoló 2020

A családi- kapcsolati konfliktusok kezelése a legnehezebb, illetve hosszan elhúzódó. E problémakör igényli a legszélesebb körű jelzőrendszeri tagok szoros együttműködését. Az oktatási- nevelési elhanyagolás fontos probléma.

Tanyagondnoki szolgáltatás

Az önkormányzat a tanyagondnoki szolgáltatás nyújtásával az Isaszegi Humánszolgáltató Központ útján biztosítja az Isaszeg Város külterületén életvitelszerűen tartózkodók életfeltételeinek javítását, elősegíti a közszolgáltatásokhoz való hozzájutást és a szociális alapellátások igénybevételét. A település szolgáltatási funkcióinak bővítésével segíti a külterületen élők közti közösségfejlesztést, valamint a jobb életminőség elérését.

A koronavírus fertőzés időszaka alatt megnőtt az igénybe vevők száma, és az

ellátás egy főre eső gyakorisága. Bár a személyek szállítása a vírusfertőzés felszáll időszakában megszűnt, azonban a lakosokat kiszolgáló szállítások száma –bevásárlás, gyógyszerbeszerzés, csekkbefizetés, élelmiszeradomány, és szociális étkeztetés keretében nyújtott ebéd kiszállítás- erőteljesen megnőtt. Elmondható, hogy a tanyagondnoki szolgáltatás igen nagy elfogadottságot szerzett a településen lakók körében.

A szolgáltatás során az önkormányzat rendeletében a gondnoki szolgáltatás számára meghatározott közvetlen, személyes szolgáltatások közül alapfeladatnak minősül

- a közreműködés
 - az étkeztetésben,
 - a házi segítségnyújtásban,
 - a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;
- az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, így
 - a háziorvosi rendelésre szállítás,
 - az egyéb egészségügyi intézménybe szállítás,
 - a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;

A tanyagondnoki szolgáltatás

- szállítás,
- megkeresés és
- közösségi fejlesztés
szolgáltatási elemet biztosít.

Statisztikai adatok 2020-ban:

A tanyagondnok külterületen élő települési lakost lát el.

2020-ban 56 rendszeres (felnőtt és gyermek) ügyfele volt, és 2020-ban a feladatai ellátása ügyében a gépkocsi által megtett kilométerek száma: 15.000 km.

A tanyagondnoki szolgáltatást rendszeresen igénybe vevők nemenkénti megoszlása:

Nem	2019.	2020
Férfi	17	25
Nő	27	31
Összesen	44	56

Szociális támogatások

A város vezetése -hogyan gondoskodik a rászorulókról-, prioritási irányokat állított fel, melyet a szociális és gyermekvédelmi igazgatásról és ellátásokról szóló 5/2019. (II.20.) önk. rendeletében (helyi rendelet), és ennek

biztosítására rendszeres és rendkívüli települési támogatásokat biztosít. A Képviselő-testület előtérbe helyezi a gyermekek, a családok, az idősek és a fogyatékkal élők gondjainak megoldását, életük segítését.

A döntési hatáskörrel felruházott Szociális és Egészségügyi Bizottság (SZEB) alaposan megvizsgálja a hozzá érkező kérelmeket. Szükség szerint bevonja az Isaszegi Humánszolgáltató Központ munkatársait a kérelmező élethelyzetének megismerése érdekében. A helyi szociális rendeletünk szerint a halálesethez kapcsolódó támogatások megállapításának hatáskörét a polgármesterre ruházta át a Testület. A jegyzőre a gyorsabb ügyintézés érdekében átruházta a Testület a rendszeres települési támogatások (lakhatási és gyógyszer) megállapítását.

A helyi rendelet szerint adható, idősek esetében megállapítható támogatások:

- rendkívüli települési támogatás keretében adható:
átmeneti támogatás, "Karácsonyi csomag", temetési segély, a 90 éven felüliek támogatása, fogyatékkal élők karácsonyi támogatása, kis összegű, krízis helyzetben lévő személyek és családok támogatása, tüzelő segély
- rendszeres települési támogatás:
lakhatási támogatás, gyógyszer támogatás

Az elmúlt három év mutatói:

	2018.	2019.	2020.
Tüzelő segély	72	50	25
Átmeneti segély	9	6	5
Fogyatékkal élők karácsonyi támogatása	56	57	21
90 éven felüliek támogatása	37	39	41
"Karácsonyi csomag" támogatás	-	30	27

Forrás: KSH statisztika

A különböző szociális segítséget igénylő lakosok száma az utóbbi években csökkent, nőtt viszont azoknak az idős embereknek a száma, akik, vagy akik részére, a téli hidegek miatt segítséget igényeltek a tüzelő beszerzéséhez. Az idősebb korosztályra kevésbé jellemző a támogatások igénylése az önkormányzattól, azonban családjuk, szomszédjaik támogatására azonban rászorulhatnak.

Kérdések és válaszok

2021-ben az Idősügyi Stratégia felülvizsgálatához kérdőíves felmérés készült, melyet a 65 éven felüli lakosok töltöttek ki az nyugdíjas szervezetek segítségével. Ezúton is köszönjük együttműködésüket!

Az alábbi diagramokat az általuk adott válaszok alapján készítettük.

A kérdőívekre adott válaszok összegzése:

1.) A megkérdezettek adatai:

A kérdőívet kitöltő 84 főből: 20 férfi - 24% és 64 nő-76%.

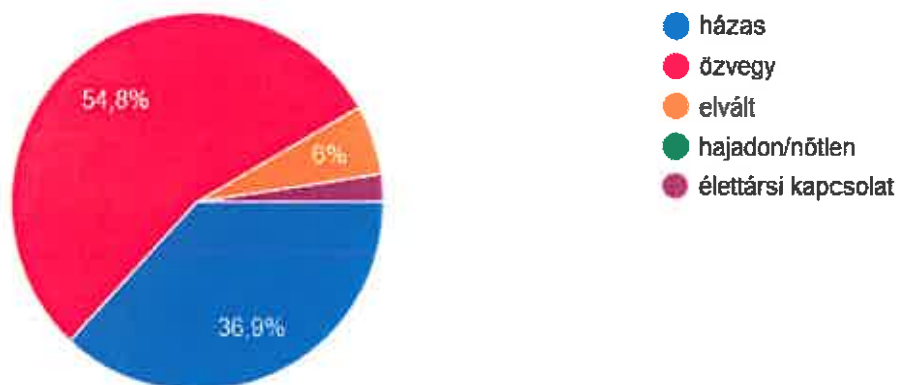
Forrás: IS kérdőív 2021

Forrás: IS kérdőív 2021

Családi állapota:

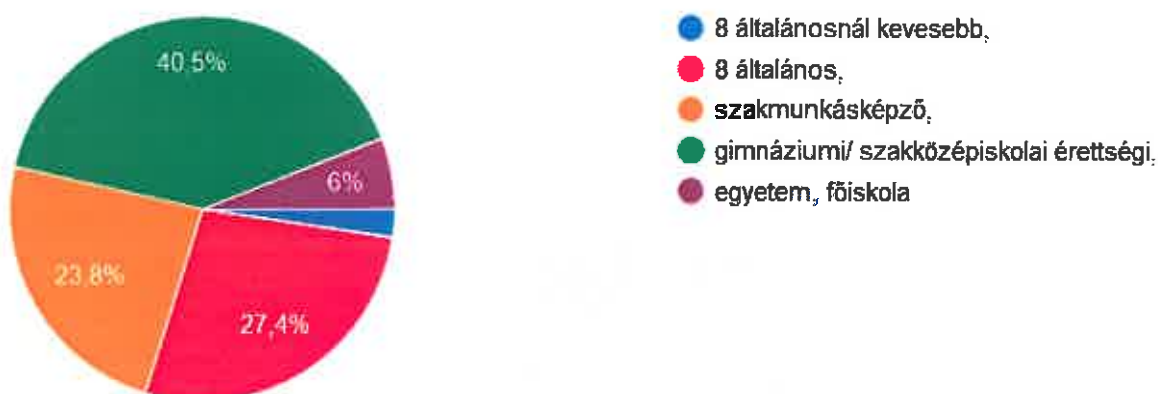
84 válasz

Forrás: IS kérdőív 2021

A fentiek alapján a válaszadók valamivel kevesebb, mint a fele, 39, %-a, él párkapcsolatban, viszont 60,8 %-a családi állapota szerint egyedülálló. Az ő esetükben nagyobb eséllyel lehet szükség a szociális ellátórendszer szolgáltatásainak igénybevételére. Kezdetben az alapellátásnak -étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, tanyagondnoki szolgálat- az igénylő otthonában kell biztosítani a szolgáltatást, ameddig csak ez lehetséges.

Iskolai végzettség:

Forrás: IS kérdőív 2021

2.) Korábbi foglalkozás, életkörülmények

A válaszadók-84 fő- ágazati tevékenysége aktív korában:

Megnevezés	fő	arány %
banki alkalmazot	2	4
egészségügy	2	3
energetika	1	2
igazgatás	6	10
ipar	22	38
kereskedelem	8	14
közlekedés	2	3
közművelődés	1	2
mezőgazdaság	4	7
oktatás	2	3
pénzügy	1	2
rendészet	2	3
szolgáltatás	1	2
távközlés	1	2
vendéglátás	3	5
összesen	58	100

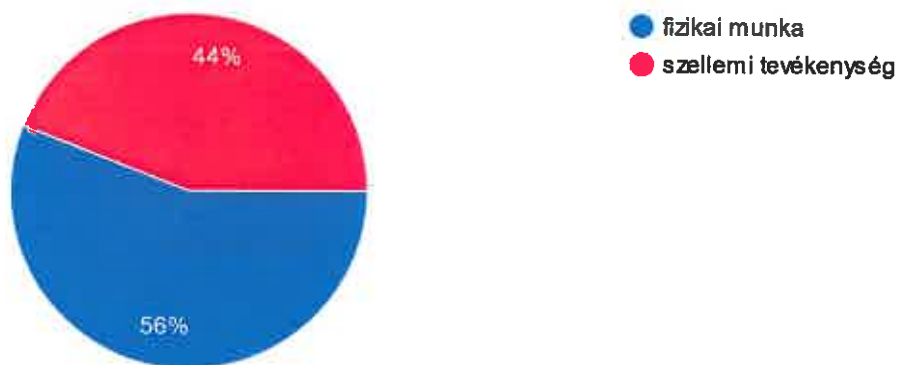
Forrás: IS kérdőív 2021

A kérdésre vonatkozóan 26 kérdőíven nem volt válasz.

A munkavégzés jellege szerint 84 fő közül 47 fő, 56%, fizikai munkát- 56%, 37 fő, 44%, pedig szellemi munkát végzett.

Munkavégzésének jellege:

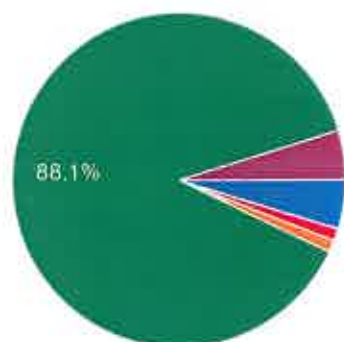
84 válasz

Forrás: IS kérdőív 2021

Jövedelmének típusa

84 válasz

- bérijövedelem,
- vállalkozásból/őstermelői tevékenységből származó,
- szellemi és más önálló tevékenységből származó,
- nyugdíj,
- egyéb nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátás, önkormányzattól, járási hivatalt...
- munkanélküliek ellátása,
- nincs rendszeres havi jövedelme

Forrás: IS kérdőív 2021

A jövedelem forrása 92,9 %-ban a nyugdíj vagy a nyugdíjszerű ellátás. Ez annyiban megnyugtató, hogy ezeknél a jövedelmeknél rendszeres emelésre lehet számítani a reálérték megőrzésének szándékával.

A havi jövedelem összegére vonatkozóan a kérdőívet kitöltő 84 főből 82 adott választ, (2 fő nemleges választ adott), melyek megoszlása:

Havi jövedelem (Ft)	fő	arány %
legfeljebb 28500	0	0
28501-42750	0	0
42751-57000	1	1,2
57001-70000	1	1,2
70001-85000	1	1,2
85001-100000	10	11,9
100001-125000	19	22,6
125001-150000	13	15,5
150000 felett	37	44
nincs válasz	2	2,4
	84	100

Forrás: IS kérdőív 2021

A jövedelmekről szóló táblázat áttekintése során, a legalacsonyabb jövedelemkategóriák mellett vannak a legkisebb előfordulási arányok.

Összehasonlítva a minimálbér összegével (2021-ben bruttó 167.400 Ft, nettó 111.321 Ft), a válaszadó idős emberek jövedelmi helyzete hasonló vagy némileg kedvezőbb, mint a minimálbérért dolgozó munkavállalóké.

A jövedelmek abszolút értéke mellett figyelembe kell venni, hogy az idősök „fogyasztói kosara” mást tartalmaz. A napi létszükségleti cikkek- élelmiszer, ruházat, tartós fogyasztási cikkek- megvásárlása iránt részükről mérsékeltebb

a kereslet, mint a fiatalabb, még gyermekekről gondoskodó családoknál. A gyógyszer- és a gyógyászati segédeszközök iránti fokozott igény viszont jelentősebben terheli az időseket, illetve a lakhatáshoz kapcsolódó rezsi kiadások ugyanolyan teherként jelentkeznek, csak sok idős ember, egyedülállóságából adódóan nincs kivel megosztani a költségviselést, így az sokkal megterhelőbb.

84 fő, azaz mindenki válaszolt arra a kérdésre, hogy *tud-e megtakarítani* jövedelméből. Közülük csak 26 fő (31%), tud félretenni, 58 főnek (69%) erre nincs módja.

Háztartása nagyságáról 84 fő adott választ. Egyszemélyes háztartásban él 35 fő (41,7%). Többszemélyes háztartásban él 49 fő (58,3%). A háztartásban együtt élők kapcsolata jórészt házastársi/élettársi 33 fő, elszármazói 25 fő, de előfordul testvéri, egyéb rokoni, ismerősi kapcsolat.

A több generáció együttélése, a generációk egymást segítő életközössége serkentőleg hat az időskori társadalmi aktivitás fennmaradására, az idős személy testi, lelki egészségének megőrzésére.

A többgenerációs életközösség a fiatalok számára is hasznos: túl az idősek nyújtotta napi szintű segítségen, tapasztalatokhoz juttatja a fiatalokat a saját sikeres időskorukra való tudatos felkészülés céljából. Könnyebb megérteni az öregedés folyamatát, elkerülni az idősekre vonatkozó negatív sztereotípiákat. Régen, amikor több generáció együttélése volt jellemző, nem éleződött ki ennyire a generációs ellentét. A negatív beidegződés helyett az időseket, általánosságban, tisztelet és megbecsülés övezte.

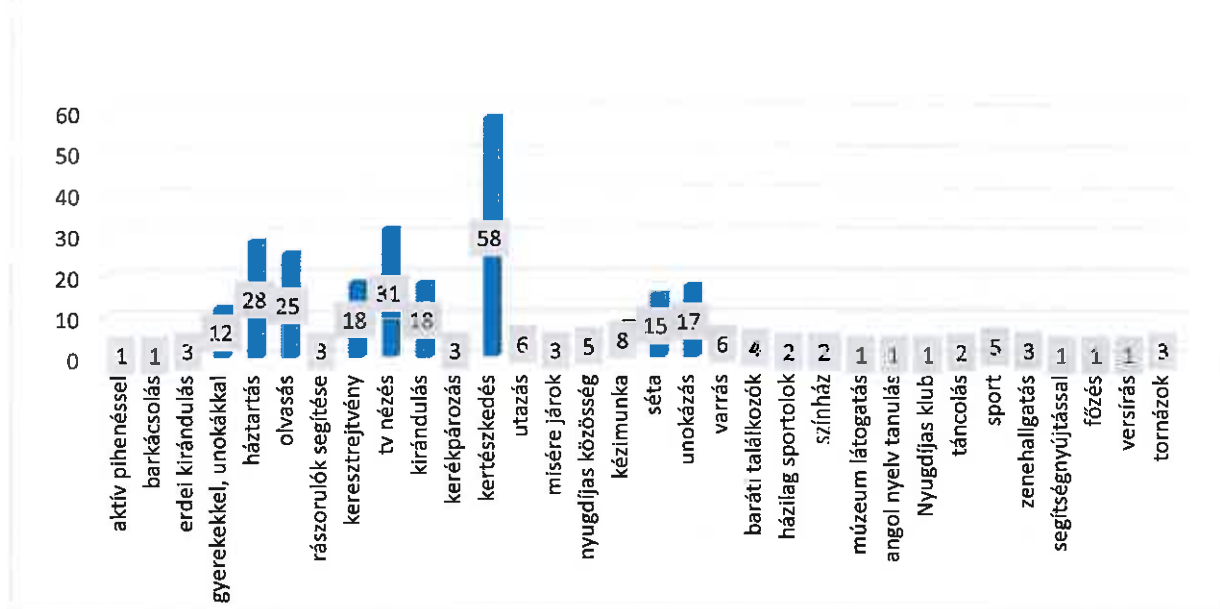
A háztartás tagjainak jövedelme fedezi-e a megélhetés és a lakhatás kiadásait kérdésre 65 válasz érkezett. A válaszadók 80%-a válaszolt igennel.

A válaszadók átlagéletkora 68,48 év. Ez az adat jelzi, hogy ezeknél a háztartásoknál fel kell készülni a bármikor jelentkező segítségnyújtás-igényre, esetleges kapacitásbővítésre.

3.) Szabadidő eltöltése

Megkérdeztük az időseket *legkedvesebb időtöltésükről*. Általában egynél több választ is megjelöltek, mert sokféle tevékenységgel szeretik eltölteni a szabadidejüket.

Mivel tölti legszívesebben a szabadidejét?

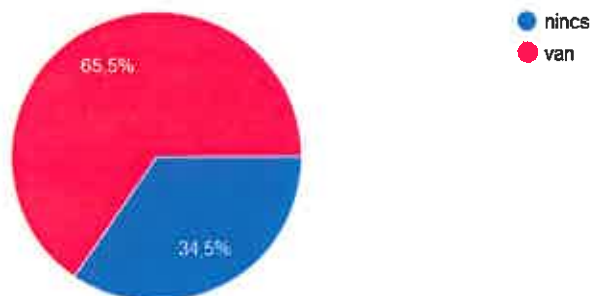

Forrás: IS kérdőív 2021

A szabadidő eltöltéséről való információk ötletadók lehetnek programok szervezéséhez, akár a civilszervezeteknek, akár a szociális intézményeknek.

Van-e olyan közösség, ahová rendszeresen eljár?*

84 válasz

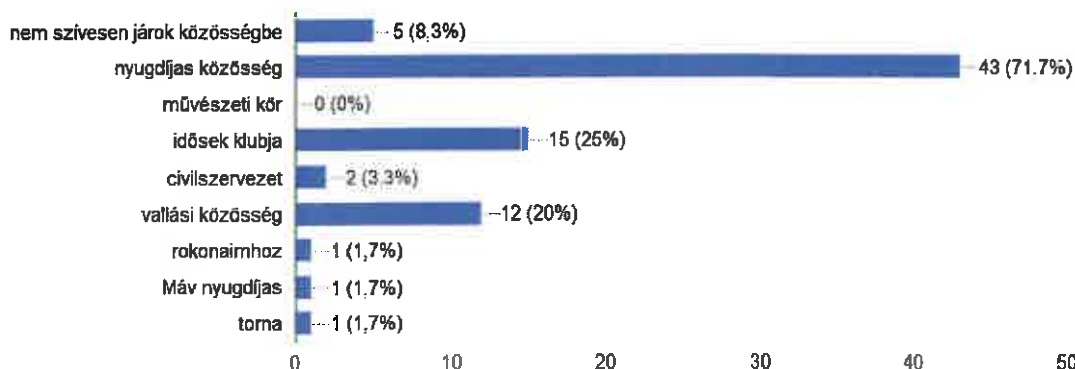

Forrás: IS kérdőív 2021

Azok a közösségek, amiket a válaszadók rendszeresen látogatnak:

Ha igen, kérem, jelölje, hogy melyek ezek!

60 válasz

Forrás: IS kérdőív 2021

A kérdőívben 29 fő jelölte meg, hogy nincs olyan közösség, ahova szívesen eljárna. A válaszadók közül vannak olyanok, akik több közösséget is megjelöltek, ahová rendszeresen eljárnak. A legvonzóbbak a nyugdíjas szervezetek.

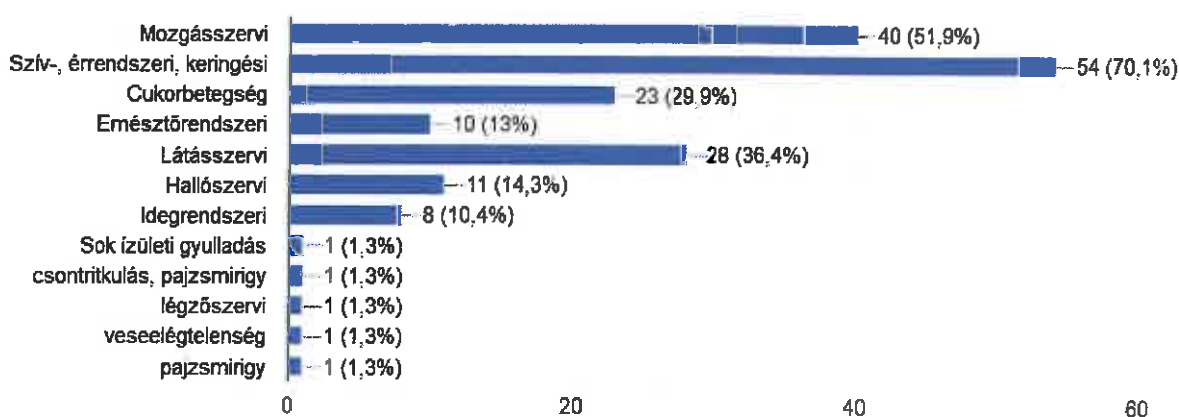
4.) Egészségi állapot

Arra a kérdésre, hogy *szened-e valamilyen betegségben*, 84 időstől érkezett válasz. A válaszadók közül 78 fő (92,9%) igennel, és csak 6 fő (7,1%) mondta magát egészségesnek.

A betegségek megoszlása:

Ha igen, az(ok) milyen típusú(ak)? (Több válasz is jelölhető!)

77 válasz

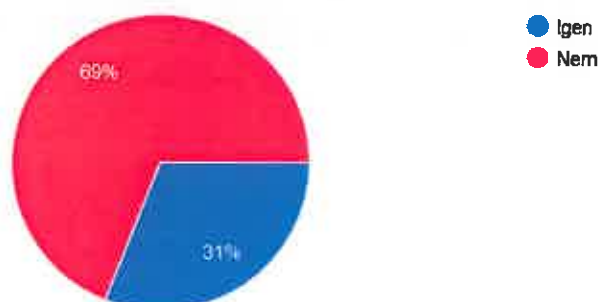

Forrás: IS kérdőív 2021

A kérdésre a válaszadók jellemzően több választ is megjelöltek. Az idősök ilyen arányú megbetegedése nagy kihívást jelent az alapellátásnak, főként, hogy jelenleg a négy háziiorvosi körzetet csak három orvos látja el, és a szakellátás helyben nem elérhető. A lakosok részéről problémaként -a további kérdésekre adott válaszok szerint- (a 4. háziiorvos, és a szakellátás hiánya) megfogalmazódott az igény az egészségügyi ellátás javítása iránt.

Sportol-e?

84 válasz

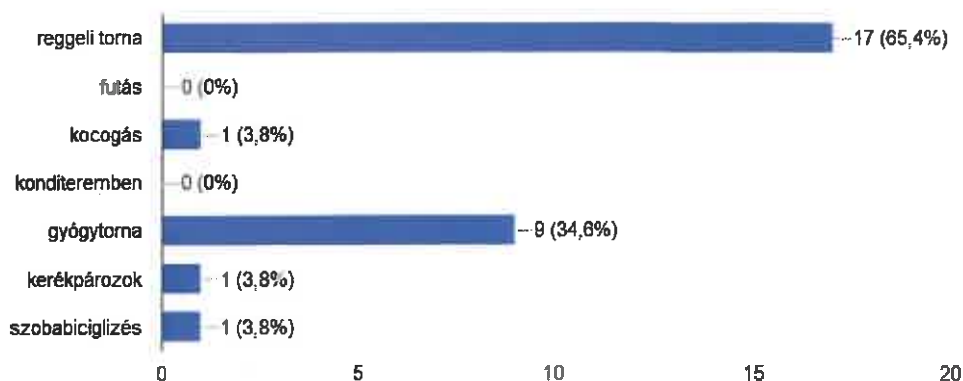

Forrás: IS kérdőív 2021

A sportolással kapcsolatosan többes válaszok érkeztek, leggyakoribb a reggeli torna 17 fő és a gyógytorna 9 fő.

Ha igen, mit sportol? (Több válasz is jelölhető!)

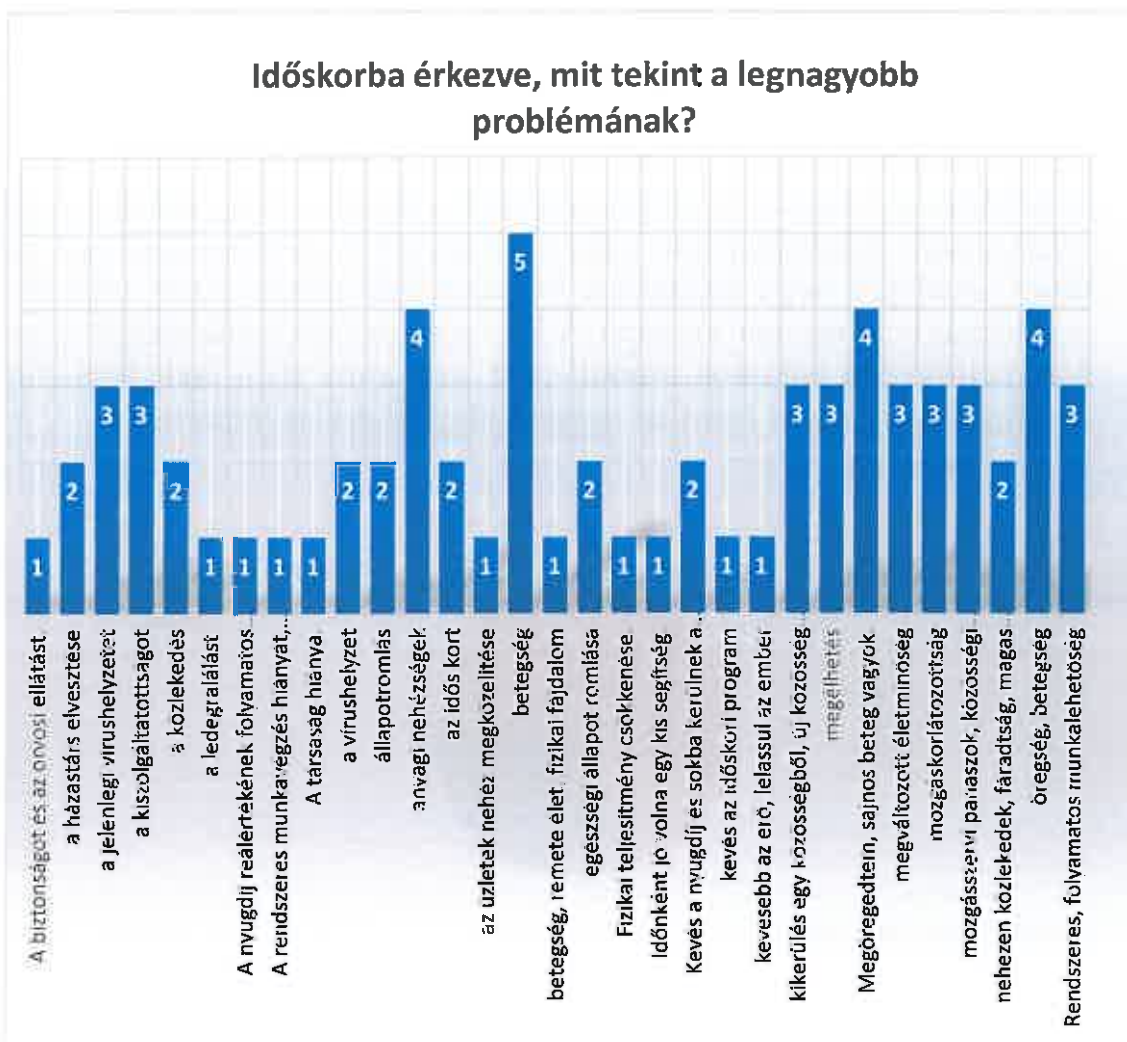
26 válasz

Forrás: IS kérdőív 2021

Az idősök szabadidő eltöltésének szokásait vizsgálva, arra a megállapításra juthatunk, hogy a nyugdíjazással „felszabadult” idő eltöltésére leginkább a kertészkedés, a kerti munka a legjellemzőbb. Sokan úgy gondolják, hogy ez a „mozgásforma” kimeríti a sportolás fogalmát és másfajta sportolásra nincs is szükségük.

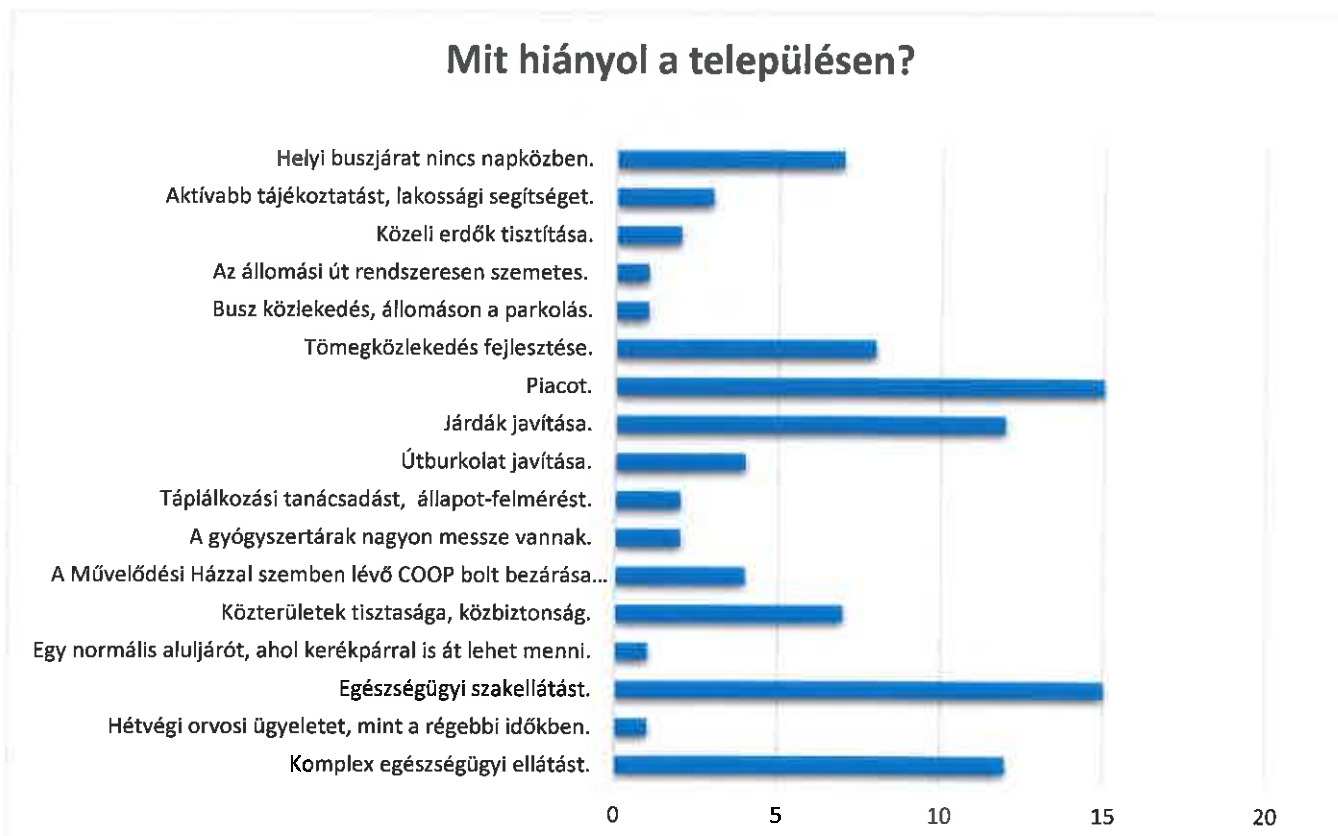
5.) Közélet, közérzet

Időskorba érkezve, mit tekint a legnagyobb problémának? -kérdésre adandó válaszlehetőségek a megkérdezettek volt bízva, bármilyen témában, befolyásolás nélkül fejthették ki a véleményüket.

A válaszok között említésre kerültek: a fizikai, a mentális és az anyagi problémák egyaránt.

"Milyen ellátást hiányol a településen? és a Miben vár segítséget a település önkormányzatától, illetve lakosságától?" - kérdésekre, leginkább ugyanazok a válaszok születtek.

Forrás: IS kérdőív 2021

Közérzet tekintetében gyakori az idős emberek részéről az életük negatív szubjektivitással való megítélése.

A gyakran jelentkező torzulásokat az alábbiakban összefoglalt okokra vezették vissza az Idősügyi Nemzeti Stratégia alkotói:

A munkahelyi aktivitásuktól eltávolodva az időskorúak jelentős hányada nem találja, nem találta meg elégedettségének forrását, újabb, örömet adó aktivitását az életkor harmadik szakaszában. S ennek nem mindig az anyagi helyzet az oka, sokan nem tesznek meg olyan dolgokat sem, amit jövedelmük lehetővé tenné. (...) Az idősök életminőségén sokat rontanak a depressziós, szorongásos tünetek, a rossz közérzet és az alacsony önbecsülés. Ebben a lelkiállapotban nagyon kevesen érzékelik azt a tényt, hogy az idősök szegénységbe kerülésének kockázata az utóbbi években jelentősen csökkent. Az idősök körében mért szegénységi ráta jóval alatta marad a populáció átlagának.

Elfogadva a szakemberek megállapításait, felértékelődnek azok a törekvések, amelyek az idős emberek társadalmi aktivitásának fokozását célozzák. Természetesen ez annál sikeresebb lehet, minél inkább érzékelik az idősek a társadalom megbecsülését.

Idősügyi Tanács

Isaszeg Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete 141/2007. (V. 17.) Kt. határozatával megalakította az önkormányzat mellett működő Idősügyi Tanácsot, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben megismerjék az idősebb korosztály véleményét, javaslatait. A Tanács tapasztalatairól, munkájáról évente tájékoztatást kap a Képviselő-testület.

Az Idősügyi Tanács feladata:

- javaslattétel, állásfoglalások kialakítása, olyan önkormányzati döntések előkészítésénél, melyek az időseket érintik,
- az időskorúak érdekeinek védelme,
- e korosztályra jellemző szükségletek tolmácsolása, az idősek problémáinak település szintű összegyűjtése,
- közreműködés az idősek világnapjával összefüggő önkormányzati felkészülésben, illetve tanácsadás a programok kialakításában,

Helyi nyugdíjas szervezetek

Isaszeg Város területén több - jelenleg három- olyan civil szervezet működik, melynek tagjai főleg nyugdíjasok, és nagyrészt korosztályuk problémáival foglalkoznak.

Mindhárom szervezetről elmondható, hogy tagjaik aktívak részt vesznek a település életében. A szervezetek önkormányzattal való együttműködése igen jónak mondható, véleményüket a város vezetése a legtöbb lakosokat érintő témában kikéri.

Jelenleg működő szervezetek:

Nyugdíjasok Baráti Köre:

jelenlegi működés: Egészségház épületében

Nyugdíjasok Önszegélyező Klubja:

jelenlegi működés: családsegítő szolgálat épületében

Nyugdíjas Vasutas Szakszervezet:

jelenlegi működés: vasútudvarban

A helyi idősügyi stratégia célja

A helyi stratégia célja az INS alapelemeinek megismerése, majd ebből a helyi

önkormányzatot érintő területek megfogalmazása és javaslattétel egy rövid távú cselekvési tervre.

Isaszeg Város Önkormányzat Idősügyi Stratégiájának célja:

az, hogy helyi szinten keressen megoldást, nyújtson alternatívákat a különböző társadalompolitikai, egészségügyi és szociálpolitikai feladatok megvalósításával a demográfiai öregedésből származó problémák kezelésére.

A célok megvalósítása érdekében elemezzük a város demográfiai jellemzőit, a lakosság életkörülményeit, figyelembe véve az életminőségüket befolyásoló tényezőket, a meglévő szolgáltatások rendszereit.

Annak érdekében, hogy ezen folyamatokat helyileg befolyásolni tudjuk, célokat, cselekvési irányokat kell meghatároznunk.

Kitűzött céljainkat annak megvalósulásának folyamatát értékelnünk, ellenőriznünk kell, ezért célszerű legalább 3 évente programunkat felülvizsgálni.

Az önkormányzat által készített idősügyi koncepció összhangban van az ENSZ alapelveivel, az Európai Unió törekvéseivel, az Európai Szociális Kartával, a Magyarországi Idősügyi Kartával, illeszkedik a város Szociális Szolgáltatás Tervezési Koncepciójához, és Esélyegyenlőségi Tervéhez.

A program kidolgozásának további céljai:

- az idősellátásban résztvevő helyi szervezetek, szervek együttműködésének elősegítése,
- a szükségletek felmérése,
- a stratégiai célok kitűzése,
- a jelenlegi szociális ellátórendszer tartalmának fejlesztése, megújítása.

A 2018-ben kitűzött célok megvalósulásának értékelése

A 2018-2021 közötti időszakra kitűzött célok, programok teljesülését, megvalósulását jelentősen befolyásolta a 2020. márciusa óta a Föld országait, köztük hazánkat is érintő világméretű Covid 19 járvány.

Szemléletformálás:

Módja: Az idősödés pozitív felfogásának érvényre juttatása. A tudatformálásban fontos szerepe van a tömegkommunikációnak, közoktatásnak

Hozzá csatolt tevékenységek: Esettanulmányok, aktív idősök bemutatása, vonzó példák az idősödés pozitív szemléletének kialakítása –

Tevékenység végzői: civil szervezetek, helyi média

Értékelés:

Az eltelt időszak alatt több olyan újságcikk is megjelent az önkormányzati tájékoztatóban, amiben helyi idős személyek kerültek bemutatásra. Vagy azért, mert tevékenységükkel megbecsülést vívtak ki, vagy azért, mert a közösség szerette volna munkájukat bemutatni mindenkinek.

Az Önkormányzat elismeréseként a település díszpolgárainak tudja választani az ilyen megbecsült személyeket, mint Valkony Antal, Budaházi Józsefné, Gulyka József, Dr. Dürr Sándor, Bajusz Árpád, Hanák Sándor, Dr. Elizabeth Fessl de Alemany, Dr. Tóthné Pacs Vera, Könczöl Gábor.

Isaszeg művelődéséért díjat Bánszki Andrásné, Isaszegért díjat Nagy Jánosné, a Csata Táncegyüttes, Barkóczi Józsefné, a Múzeumbarátok Köre, Isaszeg Közneveléséért Szécsényi Józsefné, Bajusz Mihály, Egészséges Isaszegért szakmai díjat dr. Horváth Anna részére adományozott több évtizedes munkájuk elismeréseként a Képviselő-testület.

Példaértékű munkájuk, a hozzáállásuk, életük bemutatása elsődleges a nemzedékek közti távolságok leküzdésében, az egymás iránti elfogadásban, megértésben.

Felkészülés, felkészítés az egészségtudatos életmódra; Együttműködés az idősügyi civil szervezetekkel

Módja: Az időskori aktivitás megőrzésének módozatai.

Hozzá csatolt tevékenységek: Egészséges életmód, táplálkozás; Megelőző szűrővizsgálatok, lelki egészség; Időskori egészséges táplálkozás és életmód ismérvei, széleskörű tájékoztatás, egészségmegőrző programok szervezése, megelőző szűrővizsgálatok; A szabadidő eltöltésén belül érzelmi feltöltődést jelenthet az amatőr művészeti tevékenységekbe történő bekapcsolódás, Pályázati lehetőségek feltárása

Tevékenység végzői: civil szervezetek, Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely, Jókai Mór Könyvtár, hagyományörző csoportok

Értékelés:

Az eltelt években folyamatos volt a Dózsa György Művelődési Otthon programszervezése, mely az egészség megőrzését szolgálta. Munkatársaik, a civil szervezetekkel együtt olyan programokat, eseményeket szerveztek, mely főleg nyugdíjasok számára sok lehetőséget nyújtott a napközbeni tevékenységekkel, mint kirándulások szervezése, nyugdíjas torna-, és tánccsoportok létrehozása, folyamatos működtetése. A Tá-Me-To csoport már az ország több településén fellépett, versenyeken indult igen jó eredményekkel. Az Isaszegi Asszonykórus mér évek óta az ország népdal éneklő csoportjainak élvonalában énekel. A meridián torna segíti a napi frissesség megtartását a résztvevők számára.

A település vezetése továbbra is fontos feladatának tartja ennek a munkának a segítségét azzal, hogy a finanszírozás oldaláról a lehető legtöbbet járul hozzá a csoportok működéséhez, segít a pályázatok keresésében, beadásában, valamint a napi munkát, szervezést, segédeszközök előállítását, stb.

természetben is segíti az Isaszegi Városüzemeltetési Szervezet munkatársainak segítségével.

Az élethosszig tartó tanulás

Módja: A felnőttoktatás szervezeti kereteinek javítása. Képzési formák, ismeretterjesztő előadások az időseket érintő témákról.

Hozzá csatolt tevékenységek: Lehetőségek szélesítése az idősek tanulására, ismeretterjesztésre

Tevékenység végzői: Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely, Jókai Mór Könyvtár

Értékelés:

Az utóbbi években csak a könyvtárban volt idősek számára számítógép kezeléséhez segítséget nyújtó oktatás. Ebben a témában nem az intézményesített, hanem az egyén érdeklődési körébe eső önképzés a jellemző. A településen élő nyugdíjas hölgyek egy része a már említett nyugdíjasok részére szervezett tánccsoportban, illetve meridián tornán vesznek részt, egy másik részük művészeti készségét erősíti Szilárdi Edina EdoArt paverpol szobrászműhelyében a textilképek készítésével, vagy a helyi szövő-, és nemezelió műhelyben.

Helyi közéletben való szerepvállalás

Módja: Többgenerációs kulturális és egyéb közösségi tevékenységek fejlesztése.

Hozzá csatolt tevékenységek: Tapasztalat átadása; Az értékes szaktudással és tapasztalattal rendelkezők bevonása a közéletbe

Tevékenység végzői: érintett bizottságok tagjai, vezetői, intézményvezetők

Értékelés:

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a bizottságainak munkájába bevonja azokat az idős személyeket, akik tapasztalatukkal segíteni tudják a város életét. A polgármester az Idősügyi Tanácsba delegáltak véleményét is kikéri a nagyobb, több generációt -főleg az időseket-, érintő döntések meghozatala előtt.

Az idősek érdekvédelmének szervezett kiépítése; Összefogás az idősekért

Módja: Idősügyi Tanács működésének támogatása, térségi, megyei kapcsolatok kiépítése; Civil szervezetekkel közös munka a külső gondoskodást igénylő idősek érdekében. Lelki gondozás, emberbaráti segítség.

Hozzá csatolt tevékenységek: Segítségre szoruló felkutatása és folyamatos figyelemmel kísérése; Nyugdíjasok érdekeit segítő, védő és támogató szervezetek munkájának összehangolása

Tevékenység végzői: civilszervezetek, Idősügyi Tanács, Szociális és Egészségügyi Bizottság, Háziorvosi szolgálatok, Szociális és Igazgatási Iroda, Isaszegi Humánszolgáltató Központ

Értékelés:

A Képviselő-testület a település költségvetésében folyamatosan biztosítja

azokat az anyagi forrásokat, amelyek szükségesek az Idősügyi Tanács, valamint azoknak a csoportoknak a munkájához, amelyek mind a településen, mind az országban, valamint az országhatárainkon kívül kapcsolatokat építenek ki, tartanak fenn Isaszeg és lakosai érdekében. A városvezetés tagjai is részt vesznek azokon a rendezvényeken, ahol a csoportokkal együtt képviselik Isaszeget, így a település polgárai mind egyénileg, mind szervezetten aktívak a kapcsolatok kiépítésében.

Az anyagi források biztosításával, a személyes részvétellel a szervezetek munkájában, valamint az egyházakkal való jó kapcsolattartással tudja a város vezetése elérni azt, hogy azonnal kapjon jelzést azokról a lakosokról, akik problémával küzdenek, vagy krízishelyzetbe kerültek. Ez a kapcsolatépítés folyamatos kell, hogy legyen az eredmények megtartásáért.

Megélhetési gondok enyhítése

Módja: Időseket érintő kedvezmények felkutatása, további anyagi támogatás lehetőségeinek kidolgozása

Hozzá csatolt tevékenységek: Követendő példák kapjanak nyilvánosságot, Helyi önkormányzati lehetőségek maximális kihasználása, tájékoztatások szervezése

Tevékenység végzői: civil szervezetek, Szociális és Igazgatási Iroda, helyi média

Értékelés:

Az önkormányzat az utóbbi években sorozatban hozta azokat a módosításokat a helyi szociális szabályozásban, amik a nyugdíjasok lehetőségei bővítették a támogatások terén. Ilyen volt a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők esetében a jövedelemhatár felemelése, vagy a rendkívüli élethelyzet esetében a jövedelemvizsgálattól való eltekintés lehetőségének megadása is.

Az önkormányzati tájékoztatóban megjelent nyugdíjról, nyugdíjemelésről, egyszeri nyugdíjasoknak biztosított segély lehetőségéről való tájékoztatás is a segítségadást szolgálta.

„Idősek világnapja”

Módja: Az „Idősek Világnapja” méltó megünneplése,

Hozzá csatolt tevékenységek: Folyamatos törődés mellett legyen egy nap, amikor kiemelt figyelmet kapnak; Folyamatos törődés mellett, kiemelten részesüljenek ünneplésben és elismerésben; A 90-95-100 évesek jubileumi köszöntése, a Miniszterelnöki Hivatal által részükre megküldött okirat átadása, valamint a Szociális és Egészségügyi Bizottság döntése szerint az időskorúak köszöntése

Tevékenység végzői: Szociális és Egészségügyi Bizottság, önkormányzat

Értékelés:

Minden évben az idősek világnapjához közeli hétvégén rendezi meg a Testület a Művelődési Otthon szervezésében a helyi ünnepséget. Ez már hagyománnyá vált. Emellett nem csak a világnapon, hanem folyamatosan figyelemmel kíséri, főleg a nagyon idős, 90 év feletti lakosok születésnapjait a Hivatal,

hiszen ekkor az isaszegi lakosokat a Szociális és Egészségügyi Bizottság szintén köszönti csekély ajándék kíséretében. Ez is már hagyomány, amit a Testület meg kíván tartani.

Az időügyi stratégia átfogó céljai

Reális célok meghatározásához szükséges a rendelkezésünkre álló erőforrások, lehetőségek, veszélyek számbavétele

SWOT analízis

<p style="text-align: center;">- Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - az önkormányzat felelőssége az időseket érintő problémák iránt, - kiépített szociális szolgáltató rendszer, - rászorultságot figyelembe vevő segélyezési rendszer - a szociális ellátó rendszer hatékonyságának folyamatos figyelemmel kísérése, elemzése, a felmerülő problémákra történő hatékony reagálás, - humánerőforrás szakembergárda megléte, és kezdeményező készsége, - civil szervezetek aktív működése, - idős emberek tapasztalata bölcsessége 	<p style="text-align: center;">- Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - több generációs családmódel hiánya, - szociális ellátórendszer finanszírozási nehézségei, - munkanélküliség, - szabadidő, sporttevékenység elégtelensége, - öngondoskodási igény alacsony szintje, - egészségtelen életmód - negatív sztereotípiák a szociális ellátó rendszerekkel szemben
<p style="text-align: center;">- Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - ellátó rendszer tudatos fejlesztése, önkéntesek bevonása, - sport programok indítása, - továbbképzés, - foglalkozás-bővítése, - idős emberek tapasztalatának jobb kihasználása - internetoktatás - mentális segítségnyújtás 	<p style="text-align: center;">- Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> - a lakosság további elöregedése, - gyermekek önálló életkezdése, elköltözése, - házastárs elvesztése, egyedüllét, - munkavégzés megszűnése miatt életmódváltozás, - betegség kockázat - kedvezőtlen anyagi helyzet

Általános cél, hogy az idős ember

- a társadalom megbecsült tagja legyen (aktív és független),
- egészségét minél tovább megőrizze, betegségi kockázatok minimalizálódjanak,
- ne legyen magányos,
- biztonságban és védettségben tudjon élni,
- idősbarát egészségügyi és szociális szolgáltatásokat tudjon igénybe venni,
- élethosszig tartó fejlődés, életöröm, önmegvalósítás jellemezze.

A 2021-2024. közötti időszak célkitűzései, cselekvési tervei:

Célkitűzések	Megvalósítások	Cselekvési terv
Szemléletformálás	Az idősödés pozitív felfogásának érvényre juttatása. A tudatformálásban fontos szerepe van a tömegkommunikációnak, közoktatásnak	Aktív idők bemutatása, vonzó példák az idősödés pozitív szemléletének kialakítása - <i>civil szervezetek, helyi média</i>
Felkészülés, felkészítés az egészségtudatos életmódra	Az időskori aktivitás megőrzésének módzatai. Egészséges életmód, táplálkozás. Megelőző szűrővizsgálatok, lelki egészség	Időskori egészséges táplálkozás és életmód ismérvei, széleskörű tájékoztatás, egészségmegőrző programok szervezése, megelőző szűrővizsgálatok – <i>civil szervezetek, Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely, Jókai Mór Városi Könyvtár</i> A szabadidő eltöltésén belül érzelmi feltöltődést jelenthet az amatőr művészeti tevékenységekbe történő bekapcsolódás – <i>hagyományőrző csoportok, Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely, Jókai Mór Városi Könyvtár</i>
Az élethosszig tartó tanulás	A felnőttoktatás szervezeti kereteinek javítása. Képzési formák, ismeretterjesztő előadások az időseket érintő témákról.	Lehetőségek szélesítése az idők tanulására, ismeretterjesztésre – <i>Isaszegi Művelődési Ház és Múzeumi Kiállítóhely, Jókai Mór Könyvtár</i>
Helyi közéletben való szerepvállalás	Többgenerációs kulturális és egyéb közösségi tevékenységek fejlesztése. Tapasztalat átadása	Az értékes szaktudással és tapasztalattal rendelkezők bevonása a közéletbe - <i>érintett bizottságok tagjai, vezetői, intézményvezetők</i>
Az idők érdekvédelmének szervezett kiépítése	Idősügyi működésének társégi, megyei kapcsolatok kiépítése	Tanács Segítségre szorulóknak felkutatása és folyamatos figyelemmel kísérése – <i>civilszervezetek, Idősügyi Tanács, Szociális és Egészségügyi Bizottság, Szociális és Igazgatási Iroda, Isaszegi Humánszolgáltató Központ</i>

Megélhetési gondok enyhítése	Az időseket érintő kedvezmények felkutatása, további anyagi támogatás lehetőségeinek kidolgozása	Követendő példák kapjanak nyilvánosságot- <i>civil szervezetek</i> Helyi önkormányzati lehetőségek maximális kihasználása, tájékoztatások szervezése – <i>Szociális és Igazgatási Iroda, helyi média</i>
Összefogás az idősekért	Civil szervezetekkel közös munka a külső és támogató szervezetek gondoskodást igénylő idősek érdekében. Lelki gondozás, emberbaráti segítség.	Nyugdíjasok érdekeit segítő, védő és támogató szervezetek munkájának összehangolása - <i>Idősügyi Tanács, Házi orvosi szolgálatok, Szociális és Igazgatási Iroda, Isaszegi Humánszolgáltató Központ, Egyházak</i>
Együttműködés az idősügyi civil szervezetekkel	Kölcsönös segítségnyújtás, pályázati lehetőségek kihasználása	Idősügyi Tanács működésének figyelemmel kísérése, <i>Szociális és Egészségügyi Bizottság, Szociális és Igazgatási Iroda</i>
Öngondoskodás, elő takarékoság lehetőségei	Felkészülés az anyagi biztonság elérésére. Pénzintézetek tartalékképző és nyugdíjas szolgáltatásainak megismertetése	Figyelemfelhívás a pénzintézetek nyugdíjas szolgáltatásaira - <i>Isaszegi Humánszolgáltató Központ</i>
Esélyegyenlőség biztosítása	Az idős korban igénybe vehető szolgáltatások lehetőségeinek megismertetése	Helyi szolgáltatások terén az esélyegyenlőség biztosítása - <i>Szociális és Egészségügyi Bizottság, Szociálpolitikai Kerekasztal</i>
Társadalmi igazságosság érvényesítése az ellátórendszerben	Személyes jogok védelme, az ellátórendszerek megismertetése	Nyugdíjasok jogait védő és támogató szervezetek munkájának összehangolása - <i>Idősügyi Tanács, Szociális és Igazgatási Iroda</i>
Az idősek önkéntes hozzájárulása a közjóhoz	Önzetlen segítség megbecsülése, jó hatással van a pozitív szemléletformálásra	Az értékes szaktudással és tapasztalattal rendelkezők bevonása az önkéntesek munkájába - <i>érintett bizottságok tagjai, vezetői, intézményvezetők</i>

„Idősek világnapja”

Az „Idősek Világnapja” méltó megünneplése – Folyamatos törődés mellett legyen egy nap amikor kiemelt figyelmet kapnak

Folyamatos törődés mellett, kiemelten részesüljenek ünneplésben és elismerésben. A 90-95-100 évesek jubileumi köszöntése, a Miniszterelnöki Hivatal által részükre megküldött okirat átadása, valamint a Szociális és Egészségügyi Bizottság döntése szerint az időskorúak köszöntése
Szociális és Egészségügyi Bizottság, önkormányzat

"Csak ülök és mesélek"

A program rövid ismertetése:

Időt és teret biztosítani az idősek számára a lovakkal és háziállatokkal való foglalkozáshoz. Feladatokat adni számukra: pl.: Óvodás, kisiskolás gyermekek számára készülhetnek mesékkel, melyeknek igazi élő állat szereplői lennének.

Kapcsolatfelvétel az idős otthon lakóival. Meghívás számukra a lovardába. Programok egyeztetése, közös megvalósítása. Óvodás csoportok és általános iskolai osztályok bevonásával.

Hadak Útja Lovas Sportegyesület óvodák, iskolák intézményvezetői, ESE Alemany Erzsébet Segítő Ház Rehabilitációs és Ápoló Otthona

Milyen probléma teszi szükségessé az intézkedést?

Az idősek sokszor érzik magukat "elhagyottnak", "magányosnak", "a világ folyásából kirekesztettnek" Kevés nekik szóló program van. Hosszú éveik alatt megszerzett tudásukat, tapasztalataikat nem tudják átadni az ifjabb generációk számára.

Az intézkedéssel elérni kívánt cél:

Kivonva a szürke hétköznapok, a mindennapi rutin megszokásai alól, új, inspiráló környezetben, lehetőséget biztosítani az aktív kikapcsolódásra, új ismeretek szerzésére,

tudásuk átadására. Ezzel
elősegíteni a generációk
közötti kölcsönös
megbecsülést.

A cselekvési terv témaköreiből a Képviselő- testület szakbizottságai az éves munkatervükbe – a megvalósítási lehetőségek függvényében – konkrét feladatokat ütemezhetnek be és az érintettek bevonásával tárgyalhatják meg a stratégia szellemiségének megfelelően.

Isaszeg, 2021. május 25.

Hatvani Miklós
Polgármester